Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 30 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 87/1382 | Łódź, Niedziela 15 kwietnia 928 r. | וואכענטער יאהרגאנג | לאדז' זונטאג כה ניסן תרפ"ח | Nr. 87/1382

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

צו דער פערלאבונג פון ה' יהודה הארוויטש
אוים לאדז מיט פרל. יוטא ליבערמאן פון
וולאצלאווע ווינשט א הערצליכען מזל-טוב און
א גליקליכע צוקונפט דאס פערסאנאל
פון דער פירמא מארקאוויטש און נאשעלסקי
לאדז, פיעטריקאווער 6.

עפענטליכע אויפפאדערונג.

איך פאדער אויף דעם שניידער

הערש שמולעוויטש

אל. 1 מאי 41, אז ער זאל מיר אין פערלויף פון 14 טעג צוריקגעבען די ביי מיר אויסגענארטע וועקסלען אויף 240 זל. און 10 זל. מזומן פאר ארבייט. אין געגענפאל וועל איך עס איבערגעבען דער פראקוראטור

מיט אכטונג ראובן וואלף
נאוואפאמאזשע, גדאנסקא 17.

דאנקזאגונג.

אלע שפענדער, אינסטיטוציעס, דעלעגאציעס, עסקנים, מיטגלידער, פריינד און סימפאטיקער, וואס האבען זיך אזוי צאהלרייך בעטייליגט אין דער פייערונג פון אונזער

אריטא-איינוויהונג

אויף דעם גאנצען לאדזער יודענטום, וואס האט זיך פערזאמעלט ב' דחוהמ"פ (9/4 1928) אויפ'ן פלאץ פון דער 1-טער אבטיילונג פון די פרייוויליגע פייערלעשער, קאנסטאנטינער 4, ווי אויך אלע, וואס האבען ארויסגעוויזען אזוי פיל אינטערעס צום חנוכת-ה'אויטא, בעזונדערס דעם ארקעסטער פון טורן- און ספארט-פעראיין „מכבי“, דריקט אויס דעם טיפסטען דאנק

די פערוואלטונג און די סאנאציע-קאמיסיע
פון „לינת-הצדק“.

615

צוליב דעם פלוצלינגען טויט פון מיין לאנגיעהריגען פערוואל-טונגס-קאלעגע און פריינד

ד"ר לאזאר פריבולסקי

דריק איך אויס דער פאמיליע מיין טיפסטען ביילייד

אברהם קאן.

הזהרה צו אלע לאדזער סוחרים!

זייט וויסען, אז אין נאווא-פאמארזשע, גדאנסקא 17, עקזיסטירט א געשעפט א. נ. „האלא לודזקא“, וואס געהערט צו ראובן וואלף און פרוי אניעלעוויטש. דיזעלבע האבען זיינער צייט אין לאדז אפגענארט ארימע שניידערס, שוסטערס, דינסט-מיידלעך און סוחרים און אנטלאפען קיין נאווע-פאמארזשע, וואו זיי האבען געעפענט א שותפות-געשעפט א. נ. „האלא לודזקא“ דערביי בעמערקען מיר, אז די זעלבע פרוי אניעלעוויטש האט אין לאדז, זאווישא 9, געהאט א געשעפט פון קאלאניאל א.נ. ישראל הערש טערקעלטויב.

מיר ווארענען דאס גאנצע לאדזער סוחרטום, אין זייער אייגענעם אינטערעס, צו זיין פאר-זיכטיג לגבי די אויבענדערמאנטע, ווייל אונז איז בעוואוסט, אז די פירמע „האלא לודזקא“ גרייט צו, אויף איהר אלטען שטייגער, א נייע באנקראט-אפערע.

אריה יהודה פעלדמאן, נאוויע,	שמחה בונם אפאטאווסקי,
בערעל רוסעק, פעפער-גאס 7,	זאווישא נומ' 9,
הערש שמולעוויטש,	משה גאלדבערג, זשוראוויע 10,
אלעע 1. מאי 41,	דוד בוים, זאווישא 9.

584

צוליב דעם פלוצלינגען טויט פון מיין פריינד

ד"ר ל. פריבולסקי

דריק איך אויס מיין טיפסטען ביילייד דער איבערגעבליבענער פאמיליע

אברהם מארגענשטערן און פרוי
זגערזש.

Dr. med.

L. Pikielny

ספעציאל-ארצט פאר
נירען, בלאזען- און הארן-
קראנקהייטען

Nawrot 8,

telefon 19-90.

שפרעכשטונדען פון 4—7 אין אווענט

הכחשה.

אין צוזאמענהאנג מיט דער אנאנס אין „נ. פ.“ פון 13. אפריל ד. י. ערקלער איך עפענטליך, אז דער גאנצער ענין מיט דער פרוי אניעלעוויטש און ישראל הערש טערקעלבויב האט יעצט צו אונזער געשעפט קיין שום געמיינזאמעס נישט. אלע איצטיגע טראנזאקציעס און צאהלונגען ווערען פינקטליך אויסגעפיהרט. אלע פארוואורפען זענען נישט מעהר, ווי רכילות און האבען קיין שום גרונד נישט. גלייכצייטיג פאדער איך אויף די ה"ה רכילות-טרייבער:

אריה יהודה פעלדמאן, נאוויע	שמחה בונם אפאטאווסקי זאווישא 9
בערעל רוסעק, פעפער-גאס 7	משה גאלדבערג, זשוראוויע 10
הערש שמולעוויטש, אל. 1. מאי 41	און דוד בוים, זאווישא 9

אז זיי זאלען אין משך פון 3 טעג צוריקציהען זייערע רכילות. אין געגענפאל, וועל איך בעצוואונגען זיין געגען זיי געריכטליך פארצוטרעטען.

מיט אכטונג ראובן וואלף.

612

מיטוואך, דעם 2-טען מאי ה. י. קומט פאר

א גרויסע אקאדעמיע

לכבוד דער 25-יעהריגער ליטעראַרישער טעטיגקייט פון בעליבטען דיכטער

יצחק קאצענעלסאן

איינצעלהייטען אין די וויטערדיגע אנאנסען.

690

שטאפער-מעדכען

ווי אויך לערן-מיידלעך אויף גוטע בעדינגונגען, ווערען געזוכט לוואיזא 12 ביי בלאך.

979

קליינהענדלער-פעראיין פון האלעס און מערק

אגראדאווא 10

די פערוואלטונג פון קליינהענדלער-פעראיין מאכט בעקאנט אלע איהרע מיט-גלידער, אז

די יעהרליכע

גענעראל פערזאמלונג

וועט פארקומען זונטאג ד. 29 אפריל ד. י. אין בערלינער זאל זאכאדניא 26.

בעמערקונג: די ביז יעצט ארויסגעגעבענע איינטריטס-קארטען ווערען ערקלערט פאר אונגילטיג.

די פערוואלטונג.

624

צו דער פערלאבונג פון פרל.
יוטא ליבערמאן פון וולאצלאווע
מיט ה' יהודה הורוויטש אוים לאדז
גראטולירט הערצליך און ווינשט א בליהענדע צוקונפט
דאס פערסאנאל
פון דער פירמע פ. נאשעלסקי.

„הסתדרות צעירי מזרחי“ קילינסקיגה 44

היינט 7 אין אווענד קומט פאר א גרויסע

חברים - פערזאמלונג

א.ד.ט. „די אויפגאבען פון דער רעליגיעזער נאצ.-יוגענד אין יעצטיגען מאמענט“.

רעפערירען וועלען די ח"ח: אהרן אסט, יצחק פיליץ, אלחנן פיליץ, יצחק דעמבינסקי און חיים שידלאווסקי א. א.

איינגאנג פריי! 629 הועד.

א קוואליפיצירטער

הערען-שניידער-געזעלען

ווערען געזוכט ביי ניעדזשוויעדזש נארוטאוויטשא 5

די לופט=שיף „ברעמען"

האָט זיך אַראָפּגעלאָזט 240 קילאָמעטער פון אַמעריקאַנישער ברעג אויף אַ נישט בעוואוינטען אינזעל.

דובלין, 14 (ספּ. טעל.) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט איז פון אַן'אירלענדישען פליה־פּלאַץ אָפּגעפלויגען קיין אַמעריקאַ דער דייטשער לופט־פליהער קעהל צוזאַמען מיט קאָמענדאַנט פון איר־לענדישען לופט־פלאָט פריטצמאַוריס און פאָן הינע־פעלד.

דורך דער גאַנצער צייט פון זיין רייזע האָט מען פון די לופט־פליהער גאָרנישט געהערט. אין אַמעריקאַ האָט מען געמאַכט גרויסע הכנות מקבל־פּנים צו זיין די לופט־פליהער. דערווייל זענען די לופט־פליהער צו דער בעשטימטער צייט נישט גע־קומען און ... אויך נישט ... די ... ידיעה.

די אייראָפּעאישע טעלעגראַפען־אַגענטורען האָ־בען דערווייל פאַרשפּרייט ידיעות, אַז די לופט־פלי־הער זענען גליקליך אָנגעקומען קיין אַמעריקאַ. די ידיעה האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע פרייד, בע־זונדערס אין בערלין. לײַדער, איז די ידיעה נישט געווען קיין גענויע, די לופט־פליהער זענען נישט דערפלויגען קיין אַמעריקאַ און האָבען זיך געמוזט אַראָפּגעלאָזען אויף אַן'אינזעל אין גרינלאַנד—איילאַנד.

סט. יאהנס, 14 (ניו־פאַונדלאַנד) דער אַפּאַראַט „ברעמען" האָט זיך בײַ אַ שטאַרקען ווינד און גע־דיכטען שניי געמוזט אַראָפּלאָזען אויף אַן'אינזעל צווישען קאַנאַדע און די פאַראייניגטע שטאַטען.

סט. יאהנס, 14 (ספּ. טעל.) די ראַדיאָ־סטאַנציע האָט איבערגעגעבען די ידיעה וועגען די לופט־פליהער אין דער גאַנצער וועלט. דער אַעראָפּ־לאַן איז בײַם אַראָפּלאָזען זיך שטאַרק בעשעדיגט געוואָרען. דאָס פאַרלאָזען דעם אינזעל, וועט זיין זעהר שווער, ווייל די אינזעל און די ברעגעס זענען נאָך בעדעקט מיט אייז. מ'זוכט מיטלען זיך צו קאָמוניקירען מיט די לופט־פליהער.

סט. יאהנס, 14 (ספּ. טעל.) „ברעמען" האָט זיך אַראָפּגעלאָזען אין אַ ווילד אָרט, 600 קילאָ־מעטער פון סט. יאהנס און 2000 קילאָמעטער פון ניו־יאָרק. דער לופט־פליהער האָט דורכגעמאַכט 3.2000 קילאָמעטער.

דובלין, 14 (ספּ. טעל.) די ידיעה ... דעם גליקליכען לאַנדען פון „ברעמען" האָט אין איר־לאַנד אַרויסגערופען אַן'איבערראַשענדע ענטוזיאַזם.

ניו־יאָרק, 14 (ספּ. טעל.) דער ערפאָלג פון אַעראָפּלאַן „ברעמען" איז אין ניו־יאָרק אויפ־גענומען געוואָרען מיט ענטוזיאַזם. ... ...טען ווילען מיט אַן'אַעראָפּלאַן צופאָהרען אויפ'ן אינזעל.

* * *

דער אינזעל, וואו די לופט־פליהער האָבען זיך אַראָפּגעלאָזען איז זעהר אַ קליינער, פּאָליטיש גע־הערט ער צו ניו־פאַונדלאַנד, וועלכער געהער צו גרויס־בריטאַניען, דער קלימאַט איז דאָרט זעהר אַ קאַלטער און איז בעדעקט מיט אייז און שניי. דער אינזעל געפינט זיך 240 קילאָמעטער פון אַמעריקאַנער ברעג.

דער אַטענטאַט אויף איטאַליענ. קעניג

האָט געמאַכט אַ שטאַרקען רושם אין דער גאַנצער וועלט.

מיילאַנד, 14 (ספּ. טעל.) „יונייטעד־פּרעס" מעלדעט, אַז די צאָהל נע'הרג'עטע בעת דעם אַ טענטאַט אויפ'ן איטאַליענישען קעניג, וועגען וועל־כען מיר האָבען שוין געשריבען, איז געשטיגען ביז 23, די צאָהל פאַרוואונדעטע ביז 50.

מיילאַנד, 14 (ספּ. טעל.) די צייטונגען מעלדען, אַז די זיכערהייטס־מאַכט האָט נאָך דעם 11־טען אַפּריל דערהאַלטען אַן'אַנאָנימען בריף, אַז עס גרייט זיך אַן'אַטענטאַט אויפ'ן קעניג. די פּאָליציי האָט טאַקע אונטערגענומען אַלע פאָרזיכטיגקייטס־מיטלען. נישט־קוקענדיג אָבער דערויף איז דער אַטענטאַט אויסגעפיהרט געוואָרען, אין מיילאַנד זע־נען אַרעסטירט געוואָרען 200 פּערזאָן פון אַנאַרכיס־טישען קרייזען.

מיילאַנד, 14 (ספּ. טעל.) נעכטען נאָכמיטאָג האָט פאַשיסטישע יוגענד געוואָלט איינאָרדנען אַ דעמאָנסטראַציע פאַר'ן סאָוויעטישען קאָנסולאַט. די פּאָליציי האָט נישט דערלאָזט צו דער דעמאָנסט־ראַציע.

פּאַריז, 14 (אַ. וו.) אַ היגע אַגענטור האָט געבראַכט אַ ידיעה, אַז דער איטאַליענישער פּאָלי־ציי איז געלונגען צו אַרעסטירען איינעם פון די אויספיהרער פון אַטענטאַט. דער אַרעסטירטער האָט זיך שוין געזאָלט מודה זיין.

ניען, 14 (ספּ. טעל.) אין די קאַזאַרמעס פון דער מיילענדער פאַשיסטישער פּאָליציי איז נעכטען ווידער פאָרגעקומען אַ מורא'דיגער אויפרייס. 2 פּערזאָן זענען דער'הרג'עט געוואָרען, עטליכע פאַר־וואונדעט.

מיילאַנד, 14 (ספּ. טעל.) דער אויפרייס פון דער טייוועל־מאַשין איז געווען אַזוי שטאַרק, אַז דער ברוק אויף אַ שטח פון 50 מעטער און די אַרומיגע הייזער זענען בעשעדיגט געוואָרען. צו כאַפּען די מערדער זענען בעשטימט געוואָרען בעלוינונגען פון בירגער־מייסטער, זשורנאַליסטען־סינדיקאַט, אינוואַ־לידען־פאַראיין און לאַנד־אַרבייטער־פאַראיין.

וואַרשאַ, 14 (טעלעפאָניש) דער מלוכה־פּרע־זידענט מאָשטשיצקי האָט אַרויסגעשיקט אַ גראַטו־לאַציע־דעפּעשע צום איטאַליענישען קעניג צוליב זיין ניצול ווערען בעת'ן אַטענטאַט.

מאַרשאַל פּילסודסקי האָט אַזאַ ענליכע דע־פּעשע אַרויסגעשיקט צום איטאַליענישען פּרעמיער מוסאָליני.

בערלין, 14 (ספּ. טעל.) צוליב דעם ניצול ווערען פון איטאַליענישען קעניג בעת דעם אַטענ־טאַט האָט דער דייטשער מלוכה־פּרעזידענט הינ־דענבורג אַרויסגעשיקט קיין רוים אַ גראַטולאַציע־דעפּעשע.

אויך דער פראַנצויזישער פּרעזידענט דומערג האָט אַרויסגעשיקט אַזאַ דעפּעשע.

מיילאַנד, 14 (ספּ. טעל.) די פאַשיסטען זע־נען אויפגעפאָדערט געוואָרען זיך צו פערהאַלטען רוהיג און זיך אָפּהאַלטען פון יעדער אַרויסטרעטונג.

מיילאַנד, 14 (אַטע) דער קעניג האָט מנדב געווען 50 טויזענד ליר פאַר די קרבנות בעת'ן אַ טענטאַט. די לויה וועט פאָרקומען אויפ'ן חשבון פון דער מלוכה.

רוים, 14 (אַטע) דעם קעניג, וועלכער איז צוריקגעקומען קיין רוים, איז געמאַכט געוואָרען גרויסע אָוואַציעס.

די יודען=פערפאָלגונגען אין רומעניען

און די אמעריקאנער רעגירונג.

ניו־יאָרק, 14 (יט"אַ־טעלעגראַפיש) קעלאָגס ערקלערונג וועגען דער שטעלונג פון די פאַראייניגטע שטאַטען אין ענין אינטערווענץ וועגען די יודען אין רומעניען האָט דאָ געמאַכט זעהר אַ שלעכטען איינ־דרוק. אין די וואַשינגטאָנער קרייזען, וואָס זענען נאָהנט צו קעלאָג האָט מען דעם יט"אַ־פאָרשטעה־ער ערקלערט פאָלגענדעס:

די רעגירונג פון די פאַראייניגטע שטאַטען איז לעצטענס שטאַרק בעאונרוהיגט, צוליב דער שלעכ־טער בעהאַנדלונג פון די יודען אין רומעניען. דאָך איז אַן'אָפיציעלע אינטערווענץ מצד דער רעגירונג נישט מעגליך, צוליב די איצטיגע אינטערנאַציאָנאַלע בעשטימונגען. אין 1902 י. איז אַזאַ אינטערווענץ געווען מעגליך, ווייל דאַן זענען די מייסטע יודען פון רומעניען נישט געווען קיין רומענישע בירגער, נאָר אויסלענדער. אין 1911 י. האָט די רעגירונג געקענט קינדיגען דעם האַנדעלס־טראַקטאַט מיט רוסלאַנד, ווייל די צאַרישע בעגרענצונגען זענען אויך געווען נוגע די אַמעריקאַנער בירגער. די ערקלערונג פון קעלאָג איז בעגרינדעט אויף דיפּלאָמאַטישע שווע־ריגקייטען און נישט אויף קיין שום „נייער שטעלונג פון דער אַמעריקאַנער רעגירונג. די אַמעריקאַנער רעגירונג איז דורכגעדרונגען מיט אַ טיפער סימפּאַ־טיע צו די אויסלענדישע יודען און וועט טון אַלץ, וואָס זי וועט קענען, כדי צו פערלייכטערען זייער לאַגע.

וואָס אַנבעלאַנגט דער הלואה פאַר רומעניען האָט נאָך קיין שום אַמעריקאַנער באַנק נישט בעקו־מען קיין ווענדונג וועגען אַ הלואה. יעדענפאַלס איז צווייפעלהאַפט צו די אַמעריקאַנער וועלען וועלען אינוועסטירען זייערע קאַפּיטאַלען אין רומעניען, וואו די לאַגע איז נישט זיכער, צוליב די אָפטע אַנטי יודישע אַרויסטריטען, וואָס קומען דאָרט פאָר.

—:0:—

פאַר פייניגען אַ יודיש יונגעל אויס=געשלאָסען פון גימנאַזיע.

מאָסקווע. (יט"אַ). די 4 אַנטיסעמיטישע שילער, וועלכע האָבען פערנאַרט זייער יודישען חבר אין אַסטאַשקאָוו אויף אַן'אינזעל און איהם דאָרט צוגעבונדען צו אַ בוים מיט'ן צוועק איהם צו פערפרירען אויף טויט „אַזוי ווי די זשידעס האָבען געטון יעזוס'ן", וועלען אויסגעשלאָסען ווע־רען פון דער גימנאַזיע, וואו זיי לערנען.

די ציוניסטישע קאָנפערענץ אין לאָדז.

וואַרשאַ, 14. (טעלעפאָניש)

צו דער קאָנפערענץ פון די ציוניסטישע צענ־טראַל־קאָמיטעטען, וועלכע קומט פאָר אין לאָדז וועט דעפּ. גרינבוים נישט קומען, כדי לייכטער צו מאַכען דאָס וועהלען פון אַן'אויבעראַט, אַלס גע־נעראַל־סעקרעטער איז פאָראויסגעזעהען ד"ר היני־דעס.

מיניסטער זאַלעסקי'ס קאָנפערענץ מיט מוסאָליני'ן.

רוים, 14. (ספּ. טעל.). מיניסטער זאַלעסקי צוזאַמען מיט זיין פרוי זענען אָנגעקומען קיין רוים, אויפ'ן וואָקזאַל האָבען דעם מיניסטער אָפּגעוואַרט פאָרשטעהער פון איטאַליענישען אויסערן־מיניסטעריום. דער מיניסטער איז אָפּגעפאָהרען אין דער פּוילישער געזאַנדשאַפט.

רוים, 14. (ספּ. טעל.). נעכטען נאָכמיטאָג איז דער אויסערן־מיניסטער זאַלעסקי אויפגענומען געוואָרען דורך מוסאָליני'ן. דאָס געשפּרעך פון בײַ־דע מלוכה־מענער האָט געדויערט אַרום 2 שעה. נאָכדעם האָט דער מיניסטער אנטיילגענומען אין אַ טיי, וועלכען ס'האָט איינגעאָרדענט די פּוילישע געזאַנדשאַפט פאַר די פאָרשטעהער פון דער איטאַ־ליענישער פּרעסע.

געגען-מלחמה אַקציע פון אמעריקא.

לאָנדאָן 14 (א.וו.) נעכטען האָבען די אַמבאַסאַדאָרען פון אַמעריקאַ אין לאָנדאָן פּאַריז, רוים, טאָקיאָ און בערלין בעקומען אָן'אָפּשריפט פון דער קאָרעספּאָנדענץ צווישען פראַנקרייך און אַמעריקאַ וועגען דעם אַנטי־מלחמה־אָפּמאַך. צו דעם איז אויך בייגעלעגט געוואָרען אַ פּראָיעקט וועגען אַזאַ אַנטי־מלחמה־אָפּמאַך. דער פּראָיעקט זעהט פאָר, אַז קודם־כל זאָלען זיך די אויבענדער־מאָהנטע מלוכות פערפליכטען נישט צו פיהרען צווישען זיך קיין מלחמות.

בעגייט די דייטש-פּוילישע אונטערהאַנדלונגען.

וואַרשאַ 14 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט) די דייטש־פּוילישע אונטערהאַנדלונ־גען הויבען זיך ווידער אָן. די ערשטע בעגעג־ניש וועט פאָרקומען אין ווין צווישען דעם פאָר־זיצענדען פון דער דייטשער דעלעגאַציע הערמעס און דעם פּוילישען דעלעגאַט טוואַרדאָווסקי.

שטורמישע ערעפנונגס-זיצונג

פון דער קאָנפערענץ פאַר'ן אַר=בייטענדען ארץ=ישראל.

וואַרשאַ, 14. (טעלעפאָניש) היינט איז אין „נאָוואָשטשי" פאָרגעקומען די ערעפנונג פון דער קאָנפערענץ פאַר'ן אַרבייטענדען ארץ־ישראל. עס זענען אָנוועזענד 390 דעלעגאַטען! 190 רעכטע פּ.צ., 90 „השומר הצעיר", 60 „התאחדות", 40 „החלוץ" און די איבעריגע אונפּאַרטייאישע. די גאַנ־צע ערעפנונגס־זיצונג איז געווען איין סקאַנדאַל. די פּ.צ.־דעלעגאַטען האָבען נישט געלאָזט רעדען העברעאיש, בעזונדערס גרויס איז געווען דער סקאַנדאַל, ווען אין נאָמען פון „תרבות" האָט גע־וואָלט בעגריסען משה גאָרדאָן, גאָרדאָן האָט גע־מוזט אויפהערען צו רעדען, אויך דעפּ. גרינבוים האָט נישט געקענט קומען צום וואָרט. אַן'אויסנאַהם איז נאָר געמאַכט געוואָרען פאַר די ארץ־ישראל־דעלעגאַטען.

יודישע סטודענטען ביים פראַנצויזישן בילדונגס=מיניסטער.

פּאַריז 14 (יט"א טעלעגראַפיש) דער פראַנ־צויזישער בילדונגס־מיניסטער העריאָ האָט אויפגע־נומען אַ דעלעגאַציע פון יודישע סטודענטען מיט וועלכער ער האָט זעהר פריינטליך געשמועסט. ער האָט ערקלערט אַז איהם זענען פרעמד די רעלי־גיעזע פאָראורטיילען און ער וועט בעהאַנדלען גלייך אַלע סטודענטען אָהן אונטערשיד פון רעלי־גיע, נאַציאָנאַליטעט.

וועגען עמיגראַציע=מעגליכקייטען קיין אַרגענטינא.

האַמבורג, 14 (טעלעגראַפיש). דער דירעק־טאָר פון „היאַס יקאַ עמיגדירעקט" ה' קרייזען איז אַרויסגעפאָהרען קיין בוענאָס־איירעס, וואו ער וועט זיך צוזאַמענטרעפען מיט ה' אונגער און פאָרטרע־טער פון אַמעריקאַנער „היאַס„ בנימן. די דאָזיגע 3 וועלען בילדען די דעלעגאַציע וואָס דאַרף אויס־פאָרשען די מעגליכקייט פון אַ מאַסען עמיגראַציע קיין אַרגענטינא. (י.ט.אַ.)

6 טויט-אורטיילען אין מאסקווא

צווישען זיי 4 יודען

מאָסקווא 14 (יט"א טעלעגראַפיש) נאָך 23 טעג האָט זיך דאָ פאַרענדיגט דער פּראָצעס פון 42 פּערזאָן, מייסטענס יודען, וואָס זענען גע־משפט געוואָרען פאַר מיסברויכען אין קרעדיט אַנשטאַלטען, אויסנוצענדיג מלוכהשע קרעדיטען פאַר פּריוואַטע צוועקען. 7 פּערזאָן, צווישען זיי 4 יו־דען הורעוויטש, ראַטנער, טיפּין, ווייזבערג, וועל־כע האָבען געהערט צום ראַט פון די מאָסקווער קרעדיט־קאַסעס, זענען פערמשפט געוואָרען צום טויט אָהן רעכט צו אַפּעלירען און צו גענוסען פון אַמנעסטיע. די איבעריגע זענען פערמשפט געוואָ־רען צו טורמע פון 6 חדשים ביז 10 יאָהר.

געזעלשאַפט צו פערטיידיגען די יודישע רעכט אין ארץ=ישראל.

ירושלים. (יט"אַ). די געזעלשאַפט צו פער־טיידיגען די יודישע אינדיווידועלע און קאָלעקטי־ווע רעכט אין ארץ־ישראל „זכותינו", וואָס איז זיי־נערצייט געגרינדעט געוואָרען אין חיפה, האָט איצט ... אויך אַן'אָפּטיילונג אין ירושלים. צום קאָמיטעט פון דער געזעלשאַפט געהערען די ה"ה מ. אוסישקין, שטיימאַצקי, שאַליט, שוואַרץ און אַנדערע.

קורצע טעלעגראַפישע און טעלעפאָנישע ידיעות

בערלין, 14 (ספּ. טעל,) דער אַפגאַניסטאַני־שער קעניג אַמאַנולאַ פאָהרט אַרויס דעם 22־טען אַפּריל קיין וואַרשאַ.

וואַרשאַ, 14 (טעלעפאָניש) אין אינערן־מי־ניסטעריום ווערט איצט צוגעגרייט דער פּראָיעקט־געזעץ וועגען פעראיינען.

דער פּראָיעקט זעהט פאָר, אַז פעראיינען וואָל געטיילט ווערען אויף פּאָליטישע און געזעלשאַפטלי־כע און רעגולירט ד יפראַגע וועגען מעלדען און רע־גיסטרירען פערשידענע פעראיינען.

לאָנדאָן, 14 (ספּ. טעל.) די „דיילי־מייל" ברענגט אַ סענסאַציאָנעלע ידיעה, אַז אין אַמעריקאַ איז ענטדעקט געוואָרען אַ נייע פאָרם פון עלעקטרי־שער ענערגיע, מיט וועלכער מ'וועט קענען ברענגען אין בעוועגונג מאַשינען אויף אַ ווייטען מהלך.

16-טע מלוכה-לאָטעריע

5=טע קלאַס, 28=טער טאָג.

3.000 זל. נומער 29958 78495.
2.000 זל. — 21514 27449 51961 84527.
1.000 זל. — 20439 32583 34815 39212 43625 44355 54786 64689 65040 76105 101847 107282 108403 109124 122976.
600 זל. — 5283 7564 17125 34424 39741 45394 47772 56276 57226 62302 75756 84023 92030 93164 103360 108071.
500 זל. — 725 2378 4736 31508 32856 56158 57502 72675 87797 103782 103437 111060 128294.

29=טער טאָג.

5.000 זל. נומערן 5284 24234.
3.000 זל. — 40444.
2.000 זל. — 14355 32488 54748 63570 69187 119936.
1.000 זל. — 42894 69003 74911 83925 90918 94444 109682 122215 123617 126636.
600 זל. — 11676 17051 22332 24802 45821 56338 57582 65709 73055 78808 94462 95919 99086 106842 110578 112008 112495 128689.
500 זל. — 9506 23915 32233 40772 43027 47880 50231 53260 54411 54948 62459 78357 91085 98915 106284 111046 111666 119336 123689.

אכטונג מיטגלידער פון צענטר.

האַנטוו. פערבאַנד פּאָלודניאָוואַ 4.

היינט זונטאָג, פּינקטליך 6 אַ זייגער אין אָווענד קומט פאָר אין זאַל פון „קאָלאָסעאום" זאַכאָרניאַ 53 די יעהרליכע

גענעראַל-פערזאַמלונג

פון צענטר. האַנדוו. פערבאַנד פּאָלודניאָווע 4 עס ווערטגעבעטען צאהלרייך צו ערשיינען

מיר בעטען מיטצוברענגען די איינלאַדונגען.

די פערוואַלטונג.

„ניער פאלקסבלאט"

לאדז. 15 אפריל 1928

דער אטענטאט
אויפ'ן איטאליענישען קעניג.

איטאליען און אינאיינעם מיט איהר די גאנצע וועלט איז אויפגעטרייסעלט געווארען פון דריי באמבען־אטענטאטען, פון וועלכע דער ערשטער, אויפ'ן קעניג וויקטאר עמאנועל דער 2־טער אין מילאן, האט געקאסט א גרויסע צאהל מענשליכע קרבנות; 16 טויטע און 40 שווער פערוואונדעטע.

אין איטאליען זענען בלוטיגע אטענטאטען נישט קיין נייעס. אין דעם לאגער זענען שטענדיג געווען שטארק פערשפרייט פערשידענע אנארכיסטיש־טעראריסטישע גרופען, וועלכע האבען געפרובט מיט דער הילף פון באמבע, קויל אדער קינזשאל געבען אנ'אויסדרוק פאר זייער אונצופרידענהייט מיט דער איינגעשטעלטער ארדנונג. פון דער האנד פון אנ'אטענטאטער איז געפאלען אין יאהר 1900 דער קעניג הומבערט, דער פאטער פון'ם איצטיגען קעניג וויקטאר עמאנועל; אנ'איטאליענישער אנארכיסט האט מיט א קינזשאל דערשטאכען די עסטרייכישע קייזערין עליזאבעט; דער פראנצויזישער פרעזידענט קארנא איז געפאלען אלס אפפער פון אנ'איטאליענישען אנארכיסט; אויף דעם איצטיגען דיקטאטאר פון איטאליען, אויף מוסאליני'ן זענען אין משך פון פאשיסטישען רעזשים געמאכט געווארען עטליכע אטענטאטען.

דער ווילדער מעטאד פון פאליטישען קאמף דורך טעראריסטישע אקטען נעגען איינצעלנע פערזאנען קאן קיין צוויי דעות נישט ארויסרופען: ער איז שוין פון לאנג פעראורטיילט געווארען דורך דער געשיכטע און די, וועלכע בענוצען זיך מיט אזעלכע מיטלען, כדי צו דערגרייכען געוויסע פאליטישע צילען, בעווייזען נאר, אז זיי האבען פון דער געשיכטע גארנישט געלערנט און אז זיי שטעהען אויף איין ניווא מיט די „טיראנען", נעגען וועלכע זיי ווענדען זייער באמבע אדער טייוועל־מאשין. דאס פערברעכען אין פאל פון מילאן איז נאך גרעסער דערמיט, וואס דארט, ווי אין אנדערע עהנליכע פאלען, איז געשטעלט געווארען אין סכנה דאס לעבען פון אהן א שיער אנדערע, פולשטענדיג אומשולדיגע מענשען.

די פראגע איז — אויף וועמען עס פאלט די שולד פון דעם פאליטישען און מאראלישען פערברעכען. אזעלכע אלגעמיינע אויסדרוקען, ווי „שונאים פון ציוויליזאציע", „פיינד פון מענשליכער ארדנונג", וועלכע ווערען בענוצט אויף צו בעצייכענען די אטענטאטער, זאגען נאטירליך גארנישט. עס איז אויך זעהר לייכט צו געהן אויף דער ליניע פון קלענסטען ווידערשטאנד און ארויפווארפען דאס מילאנער פערברעכען אויף די קעפ פון די קאמוניסטען, וועלכע האבען דאס געטון און אויפטראג פון דריטען אינטערנאציאנאל א. אז. וו. עס דאכט זיך אבער, אז אט דער איינפאכער וועג איז צום מייסטען מסוגל צו מאכען די זאך אומקלארער און אומפערשטענדליכער.

אז אין איטאליען הערשט א גרויסע אומצופרידענהייט, אז טיף דערשטיקט ברוזען פערשידענע כוחות, וועלכע זענען גרייט זיך אויפצוהויבען נעגען דעם איינגעשטעלטען רעזשים — דאס איז א בעקאנטע זאך. דער פאשיזם האט דעם לאנד געגעבען נאר א שיין פון רוה און ארדנונג; אין א לאנד, וואו עס הערשט א שטארק ארגאניזירטע גרופע, וועלכע לאזט נישט ארויסקומען אויף דער אויבערפלעכע די אמת'ע בעגעהרען, וואונשען און פערלאנגען פון דער בעפעלקערונג, אין אזא לאנד הערשט אויבענאויף א רוהיגקייט, וועלכע קאן אבער אויסברעכען מיט א סטיכישער קראפט.

אבער יעדענפאלס איז נישט קעניג וויקטאר עמאנועל אין איטאליען די פערזאן, וועלכע האט זיך צומייסטענס פערשולדיגט פאר'ן איטאליענישען פאלק און נישט נעגען איהם איז עס געווענדעט דער צארן. דער אטענטאט אויף דער פערזאן פון'ם קעניג איז דעריבער זעהר רעטזעלהאפט און ברענגט אויפ'ן געדאנק השערות, וואס זענען געווענדט אין נאר אנ'אנדערער ריכטונג. אזא השערה מאכט דער בערלינער „פארווערטס", וועלכער גיט נישט צווייטיג אנצונעהערען, צו איז נישט דער אטענטאט אויפ'ן קעניג — א פראוואקאציע מצד די פאשיסטען גופא. מוסאליני'ן האט געקאנט געהן און פטר'ען דעם „קאנקורענט" אויף דער העכסטער שטעלונג אין דער מלוכה. „פארווערטס" דערמאהנט, אז מוסאליני האט אין יאהר 1900 אפאטעאזירט דעם מארד פון קעניג הומבערט, אז אין יאהר 1911 האט ער געלויבט דעם אטענטאט אויף וויקטאר עמאנועל'ן, זאגענדיג, אז אטענטאטען געהערען צו די „פראפעסיאנעלע פארפאלען" פון געקרוינטע פערזענליכקייטען.

טעראר איז נישט נאר נישט פרעמד דעם פאשיסטישען רעזשים — ער איז א בעשטאנדטייל זיינער, א טייל, אויף וועלכען דער רעזשים האלט זיך. און טעראר האט די איינענשאפט, וואס ער פערלירט די גרעניצען, אין וועלכע ער דארף ווערען אנגעווענדט און פון איהם ווערען אפטמאל געטראפען די, וועלכע דארפען דורכ'ן טעראר געשיצט ווערען.

—ען.

—:0:—

אין אלעקסאנדראווסקי דווארי'ץ
א בעזוך אין די צימערן פון דעם געוועזענעם צאר ניקאלייי

פון **אב. קאהאן.**

איהר געהט דורך דורך גרויסע רייכע זאלען און צימערן. צימערן און זאלען אהן א שיעור. איהר געהט פון זאל אין זאל. איהר געהט ארויף, איהר געהט אראפ; און דאך זעהט איהר סמנים פון ענגשאפט. די קייזערליכע פאמיליע האט „געבעך" נישט געהאט גענוג פלאץ. מען האט זיך געמוזט שפארען. צום בייספיל: אין דעם זעלבען צימער, וואו ניקאלאי'ס טעכטער פלעגען נעמען זייער וואנע, האבען זיי אויך געלערנט די לעקציעס; און ווען איינע האט זיך געבאדען, האט די אנדערע דערביי געפערטיגט איהר לעקציע.

דערפאר אבער געפינט איהר, צום בייספיל, א גאנצע רייהע פון זאלען און צימערן, מעבלירט מיט מעבעל, וועלכע האט בעטראפען גאנצע אוצרות, צימערן פול מיט לוקסוס, וועלכע האבען געפוסטעוועט. די פרוי פון א געוויסען „נאסליעדניק" האט דא געוואוינט א געוויסע צייט, און נאכהער האט זי דעם פאלאץ פערלאזען. פון דעמאלט אן האט מען זיך צו איהרע זאלען נישט צוגעריהרט. אזוי איז דאס געשטאנען צעהנדליגע יאהרען, אין דער צייט ווען די צארען האבען געהערשט, און אזוי שטעהען זיי איצט אויך — איצט שוין אלס אנ'אנדענקען נאך די צארישע צייטען.

בעת גאנצע רייהען פון שלאף־צימערן, עס־צימערן, טאנץ־זאלען, ביבליאטעק־צימערן, בילדער־גאלעריען, א. ז. וו., א. או. וו. זענען געשטאנען ליידיג, פלעגט ניקאלאי'ס פרוי זיך בעקלאגען, אז איהר דירה איז איהר צו ענג.

פיל מעבעל־שטיק זענען מוסטערן פון קונסט ארבייט און פון לוקסוס לעבען. נישט־ווילענדיג שטעלט איהר זיך אפ זיי צו בעקוקען. דאס אויג קען זיך נישט אפרייסען.

אויף איניגע פון די ווענט הענגען בעריהמטע בילדער. צום בייספיל: אין דעם פאלאץ, וועלכען עס האט טיילווייז א מאל בעוואוינט ניקאלאי דער ערשטער, הענגט אויף א וואנט א ריזיג־גרויסער אייל־בילד פון יענעם צאר מיט זיינע דריי זיהן — אלע ווי זיי רייטען אויף פערד. דער עלטסטער זוהן, דער „נאסליעדניק", איז שפעטער געווארען קיסר אלעקסאנדער דער צווייטער, וואס איז געפאלען פון די באמבעס פון דער „נאראדנאיא וואליא" אין 1881. ער איז געווען זעהר א שעהנער, און זיין פאטער, ניקאלאי, איז אויך געווען זעהר א שעהנער. דאס בילד האט נישט נאר א היסטארישע בעדייטונג, נאר אויך א הויך קינסטלערישע בעדייטונג. אנדערע בילדער אזעלכע הענגען דארטען.

אין איין צימער פון דעם אלעקסאנדראווסקי דווארעץ איז געווען ניקאלאי דעם ערשטענ'ס ביבליאטעק. איהר קוקט דורך די גלעזערנע שויבען פון די אלמערס, איהר לייענט די נעמען פון די ווערק. איהר זעהט פארציטיגע ליטעראטור, פראנצויזישע, דייטשע, א ביסעל ענגלישע. רוסישע ביכער זענען אויך דא, אבער דאס זענען מייסטענס ווערק וועגען מיליטערישע ענינים.

אויף די אלמערס שטעהען פארצעלייענע פיגורען פון פערשידענע מינים מיליטער — פוס־סאלדאטען, קאוואלעריע, פלאט־חיל. יעדער סארט איז אויסגעארבייט און בעפארבט קינסטלעריש. ניקאלאי דער ערשטער איז געווען א סאלדאט פון קאפ ביז די פיס, מיט'ן קערפער און מיט דער נשמה. די ארמעע און דער פלאט — דאס איז געווען זיין הויפט־אינטערעס אין לעבען. אין דעם צימער אליין פלעגט ער זיצען און לעזען וועגען זיין ליבלינגס־געגענשטאנד.

אין איין זאל ווייזט מען אייך אן דעם פלאץ, וואו ניקאלאי דער צווייטער, דער לעצטער צאר, פלעגט ליב האבען צו פערברענגען מיט זיין פאמיליע, הויפזעכליך ביים טרינקען טעה נאכמיטאג. דער זאל איז צו גרויס פאר דעם צוועק. איז דאס מעבעל אזוי אויסגעשטעלט, אז עס קומט אוים ווי עס וואלט געווען אפגעצוימט א ווינקעל. אט דא אויף דעם מעבעל פלעגען זיי זיצען און פערברענגען מיט דער הויף־פריילין ווירובאווא אדער מיט די אינטימע געסט פון דער קייזערליכער משפחה.

דורך געוויסע זאלען געהט איהר אריבער צו די שלאף־צימערן פון ניקאלאי'ס טעכטער. מען פיהרט אייך אריבער צו א בעזונדערער אפטיילונג פון דעם „נאסליעדניק", ניקאלאי'ס זוהן, דער קראנקער יונגעל, איבער וועלכען ראספוטין איז געווארען דער הערשער פון רוסלאנד און דורך וועלכען, מען קען זאגען, עס איז געקומען אנ'ענדע צו אלע צארען.

איך בין אריינגעגאנגען אין דעם צימער, וואו עס איז געווען דעם יונגעל'ס שלאף־צימער. אין דעם צווייטען צימער האט געוואוינט דער קאזאצקער פויער דערעווענקא, צו וועלכען דער קייזערליכער יונגעל איז געווען צוגעבונדען. טאמער פלעגט זיך עפעס מאכען מיט'ן קראנקען, האט זיך דערעווענקא געפונען גלייך דערביי. אביסעל ווייטער בין איך אריינגעקומען אין דעם צימער, וואו דער קייזערליכער יונגעל פלעגט זיך שפילען מיט זיינע צאצקעס. אלע זיינע שפילצייג ליגען דארטען. צווישען זיי זעהט איהר א גרויסען פאבריצירטען הונט, ווי א לעבעדיגען. דאס איז א מתנה, וועלכע דער דייטשער קייזער ווילהעלם האט געשיקט ניקאלאי'ס קראנקען בן־יחיד צו דעם־געבורטס־טאג. פארהאן דארטען א שפילצייג־צוג, וועלכער האט געקאסט צענדליגע טויזענדער, און פערשידענע אנדערע צאצקעס.

א ביסעל ווייטער זעהט איהר א גאנצע רייהע צימערן פון דעם יונגעל'ס לעהרער, זשיליאר. אויף א טיש איז צוגעשלאגען די ארדנונג פון די לעקציעס, וואס ער האט געלערנט מיט'ן יונגעל.

איהר זעהט אויך די צימערן, וואס עס האבען פערנומען ניקאלאי'ס טעכטער. איהר זעהט די געשיר פון זייער לעצטען פריהשטיק, צוגעדעקט מיט א טישטוך.

די ספעציעלע צימערן פון דעם קיסר, זיין קאבינעט וואו ער פלעגט אויפנעהמען די מיניסטארען אדער אנדערע וויכטיגע שטאאטס־בעזוכער, וואו ער פלעגט פערברענגען די צייט לעזענדיג, וואו ער פלעגט זיך אנטון — דאס אלץ איז אינטערעסאנט צו בעקוקען. פארהאן ריזיג גרויסע סאפעס, פארהאן פרעכטיגע, אויגען־בלענדענדע שטוהלען, טישען, געשניצט פון בעריהמטע מעבעל־קינסטלער, סטאטוען, וועלכע פערדינען וויכטיגע ווינקלען אין מוזעאום, אלס קונסטווערק.

אין זיין פריוואט־ביבליאטעק האב איך זיך פעראינטערעסירט מיט א פאלשטענדיגע קאלעקציע פון טשעכאוו'ס ווערק, געבונדען אין טייערע גרינע מאראקא. נישט־ווילענדיג האב איך זיך אפגעשטעלט קוקען אויף די ביכער. איך ווייס, אז ניקאלאי האט זיי געלעזען, און קוקענדיג אויף זיי האב איך זיך פארגעשטעלט די צייט, ווען ער איז נאך געווען צאר, ווי אזוי ער פלעגט זיצען דא און לייענען די מערקווירדיגע שילדערונגען פון דעם גרויען לעבען פון „קליינע מענשעלעך". וואס פאר אנ'איינדרוק פלעגט דאס מאכען אויף איהם? האט ער פערשטאנען דעם דאזיגען לעבען? האט ער געקענט בעגרייפען די אמת'ע קינסטלערישע און געזעלשאפטליכע בעדייטונג פון אזעלכע ערצעהלונגען?

און דא זעהט איהר זיין קאסטבארען שרייב־טיש. דערביי הענגט אנ'אפרייס־קאלענדאר, דאס בלעטעל, וואס הענגט דארטען איז יולי 31־טען, 1917. דעם דאטום האט שוין קיינער נישט אפגעריסען. אזוי וועט ער שוין בלייבען אויף אייביג. דאן האט מען ניקאלאיען אריבערגעפיהרט קיין סיביר.

איהר זעהט די שרייב־געצייג, מיט וועלכע ער פלעגט ארבייטען: א גאנצען שראנק מיט קאנווערטען פון פערשידענע גרויס און קאלירען, נאטיץ־ביכלעך און שרייב־פאפיר.

איהר געהט אריין אין א צימער, וואו איהר זעהט זיינע קאסטיומען. צעהנדליגע פערשידענע אוניפארמען, גלענצענדע, פראכטפולע, פון די קאסטבארסטע מאטעריעס און די בעסטע שניידער־ארבייט. איין רויטער מאסקאראד־קאסטיום איז ספעציעל פראכטפול געמאכט. איך גלויב, אז ער האט איהם נאך קיינמאל נישט געהאט אנגעטון. אין איין ווינקעל הענגט א פאלושובאק (א פעלצעל) פון שעפסען־פעל. ער איז אזוי דעליקאט אויסגעארבייט, אזוי אינטערעסאנט, אז עס איבעראשט אייער אויג.

אזוי זענען די קאסטיומען געבליבען הענגען, און אזוי וועלען זיי ווארשיינליך הענגען — פיליכט הונדערטער יאהרען — ביז די צייט וועט זיי פערניכטען.

אין די צימערן פון דער געוועזענער צאריצע זעהט איהר איהרע קליידער, איהרע קאסטיומען, די שעהנסטע און די קאסטבארסטע, וואס מען קען זיך פארשטעלען. איין קלייד האט זי זיך געמאכט צו דער קאראנאציע, און א צווייטע צו דער פייערונג פון דעם 300 הונדערט־יעהריגען יובילי פון דער ראמאנאוו־פאמיליע. און ווייטער צעהנדליגע פערשידענע קליידער.

*

דעם שטארקסטען און טיפסטען איינדרוק האט אויף מיר געמאכט דאס פאלגענדע:

אין איינעם פון די זאלען שטעהט א פרעכטיגע סאפא. מען ווייזט אייך איהר אן אלס דעם פלאץ, וואו די קייזערינע האט ליב געהאט צו זיצען און שמועסען מיט איהרע נאהענטע. אויפ'ן וואנט הענגען איינינע בילדער. איינער פון זיי איז א מערקווירדיגער פארטרעט פון ניקאלאי דעם צווייטען, דעם פארטרעט האט געמאהלען דער בעריהמטער מאהלער ווערעשטשאגין. נאהענט דערביי הענגט א גרויסער פארטרעט פון דער צאריצע אין איהרע יונגע יאהרען, ווען איהר שעהנקייט איז געווען אין פולען בליהען. דער פארטרעט איז בעריהמט.

אין דעם זעלבען צימער, נישט ווייט דערביי, הענגט א גרויס בילד פון דער אונגליקליכער קעניגין מארי אנטאנעט, די פרוי פון לודוויג דעם זעכצעהנטען, וועלכע האט געענדיגט איהר לעבען אויף דער גילאטינע אין דער צייט פון דער פראנצויזישער רעוואלוציע. דעם פארטרעט האט ניקאלאי'ס פרוי בעקומען אלס א מתנה פון דעם פראנצויזישען פרעזידענט לובע, ווען ער האט בעזוכט פעטערבורג.

אימיצער פון דער קייזערליכער פאמיליע האט דער צאריצע אויפמערקזאם געמאכט אויף דעם שרעקליכען שיקזאל פון דער פראנצויזישער קעניגין. מען האט איהר גערעטען צו נעהמען אנ'אנדער בילד.

3

— וואס פאר שייכות קען מארי אנטאנעט'ס שיקזאל האבען צו מיין שיקזאל? — האט זי געענטפערט.

אין צימער איז אויך געשטאנען א סאפע.

די דאזיגע סאפא האט אויף מיר געמאכט א שטארקען איינדרוק דערפאר, וואס דאס איז געווען דער לעצטער פלאץ, וואו די קייזערינע איז געזעסען אין דעם פאלאץ. דא האט זיך געענדיגט איהר גדולה.

ווען עס איז בעשלאסען געווארען, אז מען זאל די קייזערליכע פאמיליע אריבערפיהרען פון צארסקאיע סעלא אין טאמסק, סיביר, און מען האט געווארט אויף די אויטאמאבילען, וועלכע זאלען זיי אוועקפיהרען, איז די צאריצא דא געזעסען. געזעסען און געוויינט. זי איז געווען אינגאנצען צובראכען. זי האט נישט געקענט צוריקהאלטען איהרע טרערען.

—:0:—

קרעדיט פאר די באסנישע יודען.

סאראיעווא (י.ט.א.) אין צוזאמענהאנג מיט דער פערערגערונג פון דער ווירטשאפטליכער לאגע אין יוגאסלאוויען איז אויך שווערער געווארען די לאגע פון דער בעדייטענדער צאהל ספרדישע יודען, וואס וואוינען אין סאראיעווא. אמייסטען האבען געליטען די ווירטשאפטליך שוואכערע עלעמענטען, ווי האנדווערקער, קליינהענדלער א. א. וו. כדי צו קומען צו הילף די דאזיגע עלעמענטען, זענען געגרינדעט געווארען איניגע ליי־און שפאר־קאסעס, וואס ערטיילען א ביליגען קרעדיט זייערע מיטגלידער.

מיט א ספעציעלער גינסטיגער ענטוויקלונג האט זיך אויסגעצייכענט די ליי־און שפאר קאסע „מלאכה", וועלכער האט אין משך פון פערגאנגענעם יאהר געמאכט אנ'אומזאץ פון אנ'ערך 70 מיליאן דינאר, בעת די דעפאזיטען האבען בעטראפען 1 מיליאן דינאר.

כארקאווער מיליץ וועט זיך בענוצען מיט יודיש.

מאסקווע. (יט"א). דער גאנצער דריטער מיליציע־ראיאן אין כארקאוו וועט אנפיהרען זיין טעטיגקייט אויף יודיש לויט א בעשטימונג, וואס איז אנגענומען געווארען דורך דער קאמיסיע פאר נאציאנאלע מינדערהייטען. די קאמיסיע האט בעשטימט אויסצוטיילען די מיליציע־אבטיילונג פון 3־טען ראיאן אלס א ספעציעל יודישע, וואו די מיליציאנערען זאלען דארפען קענען רעדען און שרייבען יודיש, און וואו די גאנצע געשעפטס־פיהרונג זאל געפיהרט ווערען אויף דער יודישער שפראך.

נייע בעמיהונגען צו פערוואנדלען שוהלען אין ארבייטער־קלובען.

מאסקווע, (י.ט.א.) די גובערניאלע קאנפערענץ פון יודישע ארבייטער־ארגאניזאציעס אין סמאלענסק האט אנגענומען א רעזאלוציע צו פערלאנגען פון די ארטיגע מלוכה־ארגאנען, אז מען זאל פערמאכען די סמאלענסקער כאר־שוהל און אוועקגעבען די געביידע פאר א יודישען ארבייטער־קלוב.

אנ'עהנליכע רעזאלוציע איז אויך אנגענומען געווארען דורך די יודישע ארבייטער פון דער סמאלענסקער פאבריק „דער רויטער שניידער".

מאסקווע, (י.ט.א.) דער יודישער ארבייטער־קלוב אין טאלטשין האט אנגענומען א רעזאלוציע, אז די ארטיגע „גרויסע שוהל" זאל אפגעגעבען ווערען די ארבייטער פאר א קלוב. אין דער פאדערונג ווערט געזאגט, אז טאלטשין פערמאגט דרייסיג בתי־מדרשים, און דערפאר מעג מען פערוואנדלען איין שוהל אין אנ'ארבייטער־קלוב.

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אוירען־, נאז־, האלז־ און לונגען־קראנקה.

קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.

שפרעכשטונדען פון: 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע, זגערושער 17 פון 10—11 און פון 2—3.

דאס לאדזער לעבען

לאדז
15 אפריל 1928

15
זונטאג
כה
ניסן תרפ"ח

אפריל
זון-אייפגאנג 5.48
זון-אונטערגאנג 5.45
רעגנ פון

מיטוואך ווערט אונטערגעשריבען די הלואה פאר לאדז.

אונזערווארשעווער קארעספאנדענט טעלעפאנירט: די ענגלישע פינאנסיסטען, וועלכע אונטערהאנדלען מיט'ן לאדזער מאגיסטראט וועגען א הלואה פון 5 מיליאָן דאלאר, האבען היינט טעלעגראפירט קיין ווארשא, אז מ'מוואך קומען זיי מ'ט אלע ענטגילטיגע פארמאליטעטען. צוליב דעם וועט דער הלואה-אפמאך צווישען לאדזער מאגיסטראט און די ענגלישע פינאנסיסטען אונטערגעשריבען ווערען היינטיגען מיטוואך.

ארבייטער-הייזער.

(—) עהערנעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון דעם אויספיהר-קאָמיטעט פון דער געזעלשאפט צו בויען ארבייטער-הייזער דורך די אינדוסטריעלער אונטערען נאָמען: „ארבייטער-הויז".

דער קאָמיטעט האט בעקומען בוי-פלענער פון 9 פירמעס און האט די פלענער איבערגעגעבען צו בעהאנדלען א ספעציעלער קאָמיסיע.

אזוי, אז אין צוויי וואָכען ארום הויבען זיך שוין אָן די ארבייטען, מען וועט שוין אָנהויבען לעגען פונדאמענטען אונטער די הייזלעך.

אלע בוי-מאטעריאלען זענען שוין איינגעקויפט. ביז'ן ווינטער וועלען שוין שטעהן 140 הייזלעך מיט איינציגע און 2 צימערדיגע וואוינונגען.

* * *

(—) ווי מיר דערוויסען זיך וועלען די ארבייטער-הייזער, וועלכע דארפען געבויט ווערען דורכ'ן מאגיסטראט אנגעהויבען גלייכצייטיג געבויט צו ווערען אויף ראָקיצינער און אויף קאָנסטאנטינער פאלעסיע.

פאבאר פון יאהרגאנג 1907 און אנד.

(—) דעם 2 מאי הויבט זיך אָן אין לאָדז דער פאָבאָר פון די יונגע-לייט, וואָס זענען געבוירען געוואָרען אין יאָהר 1907. ס'וועלען זיך אויך דארפען צושטעלען די, וואָס האָבען נאָך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צום מיליטער. א גענויעם פלאן פונ'ם פאבאר וועלען מיר ברענגען אין די נאָהענטסטע נומערן.

פארשטעהער פון קראנקען-קאסע

אויף אנ'עקסקורסיע קיין אויסלאנד.

(ב) לויט'ן בעשלוס פון דער קראנקען-קאסע-פערוואלטונג, זענען עהערנעכטען ארויסגעפאָהרען קיין אויסלאנד די פערוואלטונגס-מיטגלידער: וואַידאַן, קאזמיערטשאק, אלברעכט און דירעקטאָר ד"ר סאמבאָרסקי.

די דעלעגאציע האט אונטערנומען אנ'עקסקורסיע אויף 2 וואָכען, זיי וועלען בעזוכען די קראנקען-קאסעס אין דייטשלאנד, עסטרייך און טשעכא-סלאוואקאי, כדי זיך צו בעקענען אויפ'ן אָרט מיט די אינסטיטוציעס.

פון מאגיסטראט.

דער מאגיסטראט האט בעשלאָסען אויסצוצאָהלען אלע שטאָטישע אנגעשטעלטע אנ'איינמאליגע גראטיפיקאציע פון 45 פראָצענט פון זייער געהאלט.

די אונטערשטיצונג וועט אויסגעצאָהלט ווערען דורכ'ן מאגיסטראט אין צוויי ראטעס.

מען בויט נאך נישט דעם שטאט=ראט=בנין

דאָס פרעזידיום פון שטאָט-ראט האט זיך געווענדעט צום מאגיסטראט מיט א ביטע אָנצונעהמען א שטעלונג צום בעשלוס פון דעם פריהערדיגען שטאָט-ראט וועגען בויען א בנין אויף פאָמאָרסקא גאס פאר'ן שטאָט-ראט.

דער מאגיסטראט האט געבעטען אפצולעגען דעם בעשלוס, ווייל איצט זענען פערהאן א סך וויכטיגערע ענינים, אויף וועלכע עס זענען נויטיג גרויסע געלד-פאָנדען.

6 און 8 וואכענדיגע איבונגען

פאר רעזערוו=אפיצירען און אונטער=אפיצירען.

דער לייטער פון ד.א.ק. 4, גענעראל מאלאכאווסקי האט ארויסגעלאזט א בעקאנטמאכונג וועגען 6 און 8 וואכענדיגע איבונגען פאר אפיצירען און אונטעראפיצירען, לויט פאלגענדע אופן:

א) 6 וואכענדיגע איבונגען פאר רעזערוו=אפיצירען!

1) פון יענע יאָרגענג 1902 — 1892, וועלכע זענען גערופען געוואָרען אין די פריהערדיגע יאָהרען, און האבען צוליב וועלכע ס'איז סבות נישט דורכגעמאכט די איבונגען (ד. ה. אז זייערע יאָהרגענג זענען שוין גערופען, אָדער פאר די אפיצירען וועלען עס זיין די ערשטע מיליטערישע איבונגען).

2) פאר די יאָהרגענג 1900, 1899, 1897, 1896, 1894 (די דאָזיגע יאָהרגענג ווערען שוין גערופען צום צווייטען מאָל).

3) אלע אויסגערעכענטע ביז'ן 1 יאנואר 1928 לויט „דז. ראָזק. וואָיסק." נומער 23/25 פאדפאָרוטשניקעס פון רעזערוו פון די יאָהרגענג 1901, 1900, 1899, 1897, 1896, 1894, פאר וועלכע די דאָזיגע איבונגען וועלען זיין די ערשטע אין אפיצירען-ראנג.

בעמערקונג: ס'דארפען גערופען ווערען א חוץ די אויסגערעכענטע פערזאָנען-קאָרפוסען אויך די טאבאָרען.

4) אלע רעזערוו-פאדכאָראָנזשעס, וועלכע האָבען געענדיגט די פערקירצטע מיליטער-דינסט אין 1926 י. (אין 1926 י. געענדיגט די שולע פאר רעזערוו-פאדכאָראָנזשעס) אויך די פון די פריהערדיגע יאָהרען, וועלכע האבען נאָך ביז איצט נישט דורכגעמאכט די בעשטימטע מיליטערישע איבונגען.

א חוץ דעם און לופט פליה און באלאָנען-אפטיילונגען אויך די וואָס האָבען אין 1927 י. געענדיגט די שולע פאר רעזערוו-פאדכאָראָנזשעס.

ב) אויף 8 וואכענדיגע איבונגען

אלע קאנדידאטען אויף רעזערוו-אפיצירען, וואָס דארפען לויט'ן דז. ראָזק. וואָיסק. נומער 23/25 איבערנאָמינירט ווערען, און וואָס זייער נאָמינאציע איז אפהענגיג פון אדורכמאכען די דאָזיגע איבונגען.

בעפרייט פון איבונגען.

אויף די איבונגען היי-יאָהר ווערען נישט גערופען: א) רעזערוו-אפיצירען, וואָס זענען אויסרעקלאמירט אויף א מאָביליזאציע פאל אין פערלויף פון 12 חדשים; די וואָס געפינען זיך אין אויסלאנד.

בעמערקונג: די דאָזיגע פעראָרדנונג איז נישט חל אויף פערזאָנען, וואָס געפינען זיך אין אויסלאנד אויף קוראציע אין אורלויב, און נישט פראָפעסיאָנעלע ענינים, ווי אויך די וואָס זענען ארויסגעפאָהרען פון לאנד אומלעגאל.

טערמין פון די איבונגען.

1) די ניי-נאָמינירטע רעזערוו פאדפאָרוטשניקעס פון די יאָהרגענג 1901, 1900, 1899, 1897, 1896 און 1894 פון די פערזאָנען-קאָרפוסען, פיעכאָטע, טאבאָרען, סאפיאָרען, קאוואלעריע, ארטילעריע, פליהעריי, באהן-סאפיאָרען און זשאנדארמעריע ווערען גערופען דעם 14 מאי 1928, פון אויטא און טאנקס דעם 4. יוני, פון פערבינדונגס-מיליטער — דעם 9 יולי 1928.

2) די רעזערוו-אפיצירען פון די יאָהרגענג 1900, 1899, 1897, 1896 און 1894 פון די פערזאָנען-קאָרפוסען: ארטילעריע (1 טורנוס) און פליהעריי — דעם 14 מאי 1928; פון באהן-סאפיאָרען און זשאנדארמעריע — 14 מאי; ארטילעריע — (2 טורנוס) — 25 יוני; פיעכאָטע — 9 יולי; סאפיאָרען, קאוואלעריע, פערבינדונגס-מיליטער — 6 אויגוסט.

3) רעזערוו-אפיצירען פון די יאָהרגענג 1892 — 1902 וואָס זענען אפגעלעגט געוואָרען פון די פריהערדיגע יאָהרען פון די פערזאָנען קאָרפוסען: פיעכאָטע, קאוואלעריע, ארטילעריע, פליהעריי, באהן-סאפיאָרען, זשאנדארמעריע — 14 מאי; אויטא און טאנקס — 4 יוני: סאפיאָרען — 25 יוני; פערבינדונגס-מיליטער — 6 אויגוסט 1928.

4) רעזערוו-פאדכאָראָנזשעס, וועלכע האבען געענדיגט די פערקירצטע אקטיווע מיליטער-דינסט פון די פערזאָנען-קאָרפוסען: ארטילעריע און פליהעריי—14 מאי; באהן-סאפיאָרען — 25 יוני; ארטילעריע געגען אעראָפלאנען 16 יולי; פיעכאָטע, קאוואלעריע, סאפיאָרען און פערבינדונגס מיליטער — 6 אויגוסט 1928 י.

וועגען ענדערען דעם טערמין פון צושטעלען זיך

אפיצירען און פאדכאָראָנזשעס, וועלכע וועלען דערהאלטען די אויפפאָדערונגס-צעטלען, און ווילען ענדערען דעם טערמין פון צושטעלען זיך דארפען שפעטסטענס 2 וואָכען פארן צושטעלונגס-טערמין אנגעבען א מאָטיווירטע ביטע צום שעף פון דער אפטיילונג, וואוהין זיי זענען בעשטימט און ביילעגען דאָקומענטען. אויב ער וועט נישט בעקומען קיין ערלויבניש אפלעגען דעם טערמין פון צושטעלען זיך, דארף ער זיך אומבעדינגט צושטעלען.

אפיצירען און פאדכאָראָנזשעס פון רעזערוו, וואָס אונטערליגען די איבונגען און וועלען פונ'ם 15 אפריל ביז'ן 1 יולי נישט דערהאלטען די אויפפאָדערונגען צוצושטעלען זיך דארפען וועגען דעם מעלדען אין די ענטשפרעכענדע פ.ק.או. און אנגעבען זייערע גענויע אדרעסען.

200 מיל. אויף שטאָטישע איינריכטונגען

(ב) אויף דער אנפראגע פונ'ם פינאנץ-מיניסטעריום וועגען אנ'אינוועסטיציע פלאן. אויף די נאָהענטסטע 10 יאָהר און וועגען דעם, ווי מ'רעכענט צו דעקען די הלואה-חובות, האט דער מאגיסטראט ערקלערט, אז עס ווערט פאראויסגעזעהען 40 מיליאָן אויף קאנאליזאציע; 50 מיליאָן אויף וואסער-לייטונג; 20 מיליאָן אויף צוויי שפיטעלער און אנדערע געזונדהייטס-איינריכטונגען; 15 מיליאָן אויף אינסטיטוציעס פון געזעלשאפטליכער פערזיכערונג; 10 מיליאָן אויף א נייער גאזאווניע; 21 מיליאָן אויף ברוקירען די גאסען; אנדערטהאלבען מיליאָן אויף רעגולירען די שטאָט; 30 מיליאָן אויף שולען; 10 מיליאָן אויף שטעטישע גערטנער א.ד.גל. דערביי דארפען איינינע אינוועסטיציעס גערעקט ווערען דורך מלוכה'שע און אויסלענדישע הלואות און איינינע, ווי למשל, קאנאליזאציע, וואסער-לייטונג און גאזאווניע, דארפען זיך אליין רענטירען.

האנדעלס= און אינדוסטריע=סעקציעס

ביי דער לאדזער האנדעלס= און אינדוסטריע-קאמער,

(—) די לאדזער האנדעלס- און אינדוסטריע-פעראיינען האבען בעקומען צוגעשיקט פון האנדעלס-מיניסטעריום דעם פראָיעקט פון דער לאדזער האנדעלס- און אינדוסטריע-קאמער. די מיינונגען און אויסבעסערונגען דארפען צוריקגעשיקט ווערען ביז'ן 25-טען ה. ח. דער פראָיעקט זעהט פאָר, אז די קאמער וועט בעשטעהן פון 70 מיטגלידער און וועט איינגעטיילט ווערען אין צוויי סעקציעס פאר האנדעל און אינדוסטריע. מיט די דאָזיגע סעקציעס וועלען אנפיהרען די וויצע-פרעזעסען פון דער קאמער.

די וואהלען צו דער האנדעלס- און אינדוסטריע-קאמער וועלען פאָרקומען וואהרשיינליך אין סוף יוני, און שוין אין די נאָהנסטע טעג וועט געשאפען ווערען די וואהל-קאָמיסיע פון 8 פערזאָן. אלס וואהל-קאָמיסאר מצד דער רעגירונג וועט בעשטימט ווערען דער לייטער פון דער אינדוסטריע-אפטיילונג ביי דער וואיעוואָדזטווע אינזש. באיער. אין די וואהלען צו דער האנדעלס- און אינדוסטריע-קאמער וועלען אנטייל נעהמען אָרגאניזאציעס, וואָס עקזיסטירען נישט ווייניגער ווי 3 יאָהר.

וועגען סעזאָן=ארבייטער.

דער וואיעוואָדע האט אנגענומען א דעלעגאציע פון ד' יפוילישע פראָפעסיאָנעלע פעראיינען מיט דעפוטאט וואשקיעוויטש בראש. די דעלעגאציע האט זיך בעקלאגט, אז דער מאגיסטראט פיהרט א פארטיי-פאליטיק ביים אננעהמען סעזאָן-ארבייטער און צוליב דעם צוגענומען די ארבייט ביי 400 ארבייטער. די דעלעגאציע פאָדערט, אז דער מאגיסטראט זאל קודם-כל בעשעפטיגען די אלטע ארבייטער און ביים צונעהמען נייע, זיך ריכטען נישט מיט דער פארטיי-אנגעהעריגקייט פון דעם קאנדידאט, נאָר מיט זיינע פעהיגקייטען, נויטווענדיגקייט א. ד. גל.

דער וואיעוואָדע האט ערקלערט, אז ער וועט וועגען דעם ענין קאָנפערירען מיט'ן פרעזידענט ושיעמיענצקי און הירקען, אז דער מאגיסטראט זאל זיך ריכטען ביים אננעהמען סעזאָן-ארבייטער נישט מיט זייער פארטיי-אנגעהעריגקייט, נאָר מיט דעם גערעכטיגקייט-געפיהל.

(ב) נעכטען האט די זעלבע דעלעגאציע קאָנפערירט מיט'ן וויצע-פרעזידענט ראפאלסקי וועגען אננעהמען די ארבייטסלאָזע צו סעזאָן-ארבייטען.

וויצע-פרעזידענט ראפאלסקי האט בעקענט די אנוועזענדע מיט'ן בעשלוס פון פריהערדיגען מאגיסטראט, לויט וועלכען עס פלעגען אנגענומען ווערען ארב. לויט פאָלגענדען סדר: פון די פוילישע פראָפעסיאָנעלע פעראיינען 40 פראָצענט; פון די קריסטליכע פעראיינען 40 פראָצענט און פון די קלאסען פעראיינען — 20 פראָצענט.

דער איצטיגער מאגיסטראט וועט זיך האלטען לויט דערזעלבער נאָרמע.

ביליגער בילעטען-טאריף אויף די צופאהר-טראמווייען.

(מ) ווי מיר האבען בשעתו מיטגעטיילט, איז לויט דער איניציאטיוו פון מאגיטראט אין יאנואר פארגעקומען א קאָנפערענץ מיט די פערטרעטער פון די צופאָהר-טראמוואיען און שטאָטישען טראמוואי וועגען א ביליגען טראמוואי-טאריף פאר די איינוואוינער פון די פאָרשטעט. דאן האט זיך די דירעקציע פון די צופאָהר-טראמוואיען פערפליכטעט צוצושטעלען קאָנקרעטע פאָרשלאגען. פרייטאג איז אין מאגיסטראט פאָרגעקומען א קאָנפערענץ אין וועלכע ס'האָבען זיך בעטייליגט; וויצע-פרעזידענט ראפאלסקי, אינזש. בזשאזאָווסקי, דירעקט. גערליטש און ראט לישקאָווסקי. נאָך א לענגערען מיינונגס-אויסטויש איז מען אין פיל פראגען, געקומען צו א הסכם. און וואהרשיינליך וועט אין קורצען דער ענין געענצליך ערלעדיגט ווערען.

„ארט"
זאכאדניא 43.
ארטיסטישער רעווי און קאמער-טעאטער
אונטער דער לייטונג מ. בראדערזאָן

היינט ווערט נישט געשפילט.
מארגען, מאנטאג-1 פאָרשטעלונג:
אָנהויב 9.30 אין אָוונד

שנים עשר
מי יודע?

1. פסח
2. סקעטש
3. קיישלעך
4. לופט-פליהער
5. זייגערל
6. מלוה מלכה
7. סאלעם אלייקום
8. ישוב'ניקעס
9. נאָך דער חופה
10. חסידישער טאנץ
11. מאָביליזאציע
12. בעקערלעך.

דינסטאג, ד.17-טן—2 פאָרשטעל.
אין פילהארמאניע
אָנהויב 8 און 10.15 א זייגער אָוונד
לטובת דער קימפעטאָרין-קליניק
פאלודניאווא 19.

א בלוטיגע טראַגעדיע.

אין כאָיני האָט זיך נעכטען אָפּגעשפּילט פאָלגענדע בלוטיגע טראַגעדיע:

די 27־יעהריגע בראָניסלאַווא וואַלניצקאַ (טעם באַצקאַ 22) איז אַ לענגערע צייט געווען פערלאָבט מיט אַ געוויסען זיגמונד כאָשעווסקי (פּרינציפּאַלנאַ 25) עס האָט שוין געדאַרפט איינגיכען פאָרקומען די חתונה פון דעם פּאָרל. ביני לביני האָט זיך אָבער די כלה דערוויסט, אַז דער חתן איז נישט קיין לייט; ער איז אַ שכור און אַחאַנטורניק. זי האָט בעשלאָסען אָפּצולאָזען דעם שידוך.

ווען כאָשעווסקי האָט זיך דערוויסט וועגען זיין כלה'ס בעשלוס, איז ער געקומען צו איהרע עלטערען אין זוואָינונג און אויפגעהויבען אַ סקאַנדאַל. די וואַלניצקאַ האָט זיך ערשט דעריבער אויפסניי איבערצייגט, אַז דער חתן איז נישט פאַר איהר.

דער חתן האָט בעשלאָסען נקמה צונעהמען. נעכטען אַרום 9 אַ זייגער אין אָוונט ווען די וואַלניצקאַ איז אַהיים געגאַנגען דורך טושינסקאַ גאַס, איז צו איהר צוגעקומען כאָשעווסקי און אָנגעהויבען בעטען, זי זאָל איהם נישט פערלאָזען. די כלה איז אָבער געווען פעסט ביי איהר בעשלוס. דאַמאָלס האָט כאָשעווסקי אַרויסגעצויגען פון טאַש אַ מעסער און איהר דערלאַנגט עטליכע מאָל אין ברוסט און אין די פּלייצעס, און דאַן אַליין אַנטלאָפען.

די שווער־פערוואונדעטע וואַלניצקאַ האָט מען אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל, וואו זי געפינט זיך אין אַ גוסס'דיגען צושטאַנד.

דעם מערדערישען חתן האָט מען נישט געפונען.

א נישט־מוטערליכע מאַמע

דערשטיקט און דערטרינקט איהר קליין קינד.

(ב) אין אַ דאָרף אונטער לאָדז איז שפּעט ביינאַכט, צו אַ דאָרפסווירט אַריינגעקומען א יונגע שעהנע קריסטין מיט אַן אַכט־חדשים'דיג קינד אויף די הענד און געבעטען מען זאָל איהר ערלויבען זיך אָפּצורוהען. זי האָט ערקלערט, אַז זי געהט פון לאָדז קיין סטריקאָוו, וואו זי האָט קרובים.

די פרוי האָט זיך אָפּגערוהט און איז אַוועקגעגאַנגען.

אינדערפריה האָט מען ביים סטאַוו אין דאָרף געפונען דאָס קינד פון דער דורכגעהערין טויט, דערשטיקט און דערטרונקען.

די אַרויסגערופענע פּאָליציי איז נאָך דער אויספאָרשונג, געפאַלען אויף דער שפּור פון דער פערברעכערישער מוטער און האָט זי אַרעסטירט.

נעכטען איז אין קרייז־געריכט פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען איהר. די בעשולדיגטע — בערנאַרקאָווא ערקלערט, אַז דאָס קינד איז אַ נישט געזעצליכס, איהר געליבטער איז אַרעסטירט פאַר עפּעס אַ פערברעכען, זי האָט זיך מיט דעם קינד קיין עצה נישט געקענט געבען האָט זי עס דערטרונקען.

דער עקספּערט ד"ר הורוויטש בעווייזט אָבער, אַז דאָס קינד איז פאַר דעם דערטרונקען נאָך דערשטיקט געוואָרען און נאָכדעם אַריינגעוואָרפען געוואָרען אין טייך אַריין.

די פּאָליציייאישע אויספאָרשונג האָט אויך פעסטגעשטעלט, אַז די בערנאַרקאָווא האָט געהאַט נאָך איין קינד, פון וועלכען זי איז אויך, מיט דער הילף פון אַן אַקושערקע, פּטור געוואָרען.

דאָס געריכט האָט פער'משפט די פערברעכערישע מוטער אויף דריי יאָהר תפיסה.

בעפאַלען א פּאָליציאַנט.

דערביי זענען געפאַלען 3 קרבנות.

די טעג האָט זיך אין דאָרף באָריסלאַוויצע־קאָשטשעלנע אונטער קאָלאָ אָפּגעשפּילט אַ בלוטיגער אינצידענט צווישען אַ פּאָליציי־פונקציאָנאַר און עטליכע אָרטיגע פּויערים און פייערלעשער, וועלכער האָט זיך פערענדיגט אויף אַ טראַגישען אופן: עטליכע פּויערים האָבען געשאָסען מיט פּעטאַרדען אויף וויוואַט.

דער פּאָליציאַנט זשעלינסקי, וועלכער האָט דאָס בייגעוואוינט האָט אויפמערקזאַם געמאַכט די „שיסערס", אַז דאָס שיסען איז פערווערט פון דער מאַכט. ווען דאָס האָט נישט געהאָלפען האָט דער פּאָליציאַנט אַרעסטירט דעם שיסער, וועלכער האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דאָס איז אַ פּראָפעסיאָנעלער גנב ראָמאַן אוגוסטיניאַק.

דעם אַרעסטירטען גנב זענען צוהילף געקומען פּויערים און פייערלעשער, וועלכע האָבען זיך געפינען אין דער קירכע, דער פּאָליציאַנט וועלענדיג זיך בעפרייען פון המון האָט אויסגעשאָסען אין דער לופט. בינו־לבינו איז דעם אַרעסטירטען געלונגען זיך אַוועקצורייסען. דער פּאָליציאַנט, וועלכער האָט זיך בעהאַלטען ביים אָרטיגען אָרגאַניסט, ווען זשעלינסקי איז אין אַ פּאָר שעה שפּעטער אַרויס דורכן פענסטער, כדי וועגען פאַל מיטצוטיילען דעם פּאָליציי־קאָמענדאַנט, איז איהם דער המון בעפאַלען. וועלענדיג ראַטעווען זיין לעבען האָט זשעלינסקי אויסגעשאָסען פערוואונדענדיג־שווער דערביי אַ פייערלעשער און דער'הרג'ענדיג אַ צווייטען אַ געוויסען פראַנציסעק האַמיניאַרקאַ.

זשעלינסקי'ן, וועלכען ס'איז בעפאַלען דער המון האָט קוים אָפּגעראַטעוועט די אָנגעקומענע פּאָליציי, וועלכער האָט זשעלינסקי אַ שווער פערוואונדעטען אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל אין קאָלאָ.

מיט דעם ענין האָט זיך פּעראינטערעסירט די וואָיעוואודזקע־פּאָליציי אין לאָדז.

מיסברויכען פון א געריכטס־סעקרעטאַר.

אין לאָדזער קרייז־געריכט איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען 29־יאָהריגען לעאָן קושינסקי דער געוועזענער סעקרעטאַר פון פּאָרעמביער פרידענס־געריכט און 22־יעהריגען הענריק סובאַלסקי אַ קאַנצעלאַריסט פון זעלבען געריכט, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין פערשווענדען אַנ'ערך פון 10.000 זל. און, אַז בעת זייער אַמטירען זענען פערלוירען געגאַנגען אַקטען פון אַ רייהע ציווילע און קרימינעלע פּראָצעסען.

די מיסברויכען זענען ענטדעקט געוואָרען דורכן נייעם פרידענס־ריכטער בויאַלסקי, וועלכער האָט פעסטגעשטעלט, אַז אויף פיל אַקטען זענען נישט אָנגעקלעפּט קיין מאַרקען, קיין קאַסע־ביכער זענען נישט געווען. דער סעקרעטאַר האָט זיך פערענטפערט, אַז די קאַסע־ביכער זענען איבערגעשיקט געוואָרען אין לאָדזער קרייז־געריכט. ס'איז אָבער געווען נישט אמת. די ביכער זענען שפּעטער אַ דאַנק דער אָנווייזונג פון סובאַלסקי ענטדעקט געוואָרען, ווען מ'האָט דורכגעפיהרט אַ קאָנטראָלע האָט מען פעסטגעשטעלט, אַז ס'פעהלט 3000 זל. קושינסקי האָט זיך מודה געווען און צוגעזאָגט דאָס געלד צו בעצאָהלען און האָט ווירקליך אין אויגוסט 1926 איינגעצאָהלט 2400 זל. ריכטער בויאַלסקי האָט פאַר'ן געלד געקויפט מאַרקען און זיי געהייסען אָנקלעבען. דערווייל האָט ער פעסטגעשטעלט נייע מיסברויכען און האָט דעם גאַנצען ענין איבערגעגעבען דער פּראָקוראַטור.

צום פּראָצעס זענען אַרויסגערופען געוואָרען העכער הונדערט עדות, קושינסקי האָט זיך מודה געווען אין פערניכטען 28 אַקטען און זיך פערענטפערט, אַז צוליב דער קראַנקהייט פון זיין פרוי און צוויי קינדער איז ער געווען אין אַ פערלעגענהייט.

דאָס געריכט האָט פער'משפט קושינסקי'ן אויף אַ יאָהר מיט צעהן חדשים תפיסה און סובאַלסקי'ן אויף אַ יאָהר מיט 6 חדשים תפיסה און האָט צוגע'משפט פון די אָנגעקלאָגטע פאַר דער רעגירונג 10 טויזענד זלאָטעס.

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20.

גאַסטראָלען פון די בעריהמטע אַרטיסטען חנה לערנער און דוד זיידערמאַן

היינט, זונטאַג, דעם 15־טען, 9 אָוועגד צו ביליגע פּרייזען
אין נאָמען פון גאָט
אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג פון שטיינבערג.
הויפּט־ראָלען: „יהושע'לע"—חנה לערנער; „יצחק"—דוד זיידערמאַן.

מאָנטאַג, ד. 16־טען, 9 אָוועגד גרויסע פּאָפּול. פאָרשטעל. פון 1 ביז 2.50
דער מאַסקירטער
אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג און עפּילאָג פון ראַקאָוו. הויפּט־ראָלען: „סאָפיע"—ח. לערנער; „סיימאָן"—דוד זיידערמאַן.

ס'נעהמען אָנטייל פּרויען: בעזמאַן, זעווקינאַ, מאַכאַראָווסקאַ, פּאָדערמאַן. מענער: אַריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי, צווייליך. מוזיקאַלישע לייטונג: ל. זעלמאַן. טענץ איינשטודירט פון טאַנץ־מייסטער ב. לייבאָוויטש. צדמינג.: א. בעזמאַן. ביהנע־לייטער: מאַכאַראָווסקי. בילעטען אין פילהאַרמ.־קאַסע.

J. LUKASCHIK, Fabryka Mydła

TARNOWSKIE GÓRY

Rok założenia 1845. Rok założenia 1845.

MŁOTEK i PERLIK

עמפּפעהלט איהרע בעקאַנטע און ערשטקלאַסיגע אויסאַרבייטונגען פון הויז־קערן־זייפען פון וועלכע די מיט די געזעצליך־געשיצטע ספּעציאַל־מאַרקע ווייזען זיך אַרויס גאַנץ בעזונדערס אַלס אַ הויכוועדטיג קוואַליטעטס־פּראָדוקט. ווי אויך די פילירטע טואַלעט־זייפען אין היגיענישער געשמאַקפולער פערפּאַקונג, אין העכסטער זאָווי דער הויך־פּראָצענטיגער זייפען־פּולווער מיט דער מאַרקע „POLONIA" קוואַליטעט

א פּראָבע מיט מיינע אויסאַרבייטונגען זיכערט אייערע שטענדיגע קונדשאַפט

גענעראַל־פערטרעטונג פאַר לאָדז:

Arnold Karpf i Ignacy Kuczyński Łódź, Piotrkowska 121, tel. 47-77

טראַמוואַי בילעט — 25 גראָשען.

פון היינט אָן קאָסט אַ טראַמוואַי־בילעט 25 גראָשען. דער בילעט גיט דאָס רעכט איינמאָל זיך איבערצוזעצען.

סטאַטיסטיק

פון אַרבייטסלאָזע אין לאָדז.

(—) די פאָריגע וואָך זענען אין לאָדז געווען פערגיסטרירט 18,999 אַרבייטסלאָזע, שטיצע האָבען גענומען 11,847 פון דעם 8217 פון אַרבייטסלאָזען־פאָנד און 3630 פון מלוכה־פאָנדען, גייסטיגע אַרבייטסלאָזע האָבען גענומען אונטערשטיצונגען 1289, פון דעם דרינגענדע אונטערשטיצונגען — 1145.

אין פערלויף פון דער וואָך האָבען פערלוירען זייער אַרבייט 537 אַרבייטער, בעקומען אַרבייט האָבען 304, אַרויסגעשיקט אויף אַרבייט זענען געוואָרען 204. אין אַמט זענען פערהאַן 39 פרייע פּלעצער.

פערזיכערונג פאַר גייסטיגע אַרבייטער

(—) די אַרבייטען אַרום דער אָרגאַניזאַציע פונ'ם אַלגעמיינעם פערזיכערונגס־אַנשטאַלט פאַר גייסטיגע אַרבייטער געהען שנעל פאָראויס און וואַרשיינליך ביז צום 1. יולי וועט פערענדיגט ווערען די רעגיסטראַציע פון די אַרבייטסשטעלען און פון די פערזיכערטע. זייער צאָהל וועט איבערשטייגען 100,000.

די אונטערנעהמונגען וועלכע וועלען ביז'ן 30. ה. ח. נישט פערגיסטרירען זייערע אַנגעשטעלטע, וואָס דאַרפען פערזיכערט ווערען וועלען בעשטראָפט ווערען. דער פערזיכערונגס־אַמט וועט אויסטיילען אַ ספּעציעלע אינספּעקציע, וועלכע וועט נאָכקאָנטראָלירען די אונטערנעהמונגען, וועלכע האָבען פערזיכערט זייערע אַנגעשטעלטע. די קאָנטראָל־קאָמיסיע וועט אָנהויבען איהר טעטיגקייט אין אָנהויב מאַי.

פערשידענעס.

(מ) דאָס צענטראַל־ביוראָ פון אונטערשטיצונגס־פאָנד וועט פון מאָרגען אָן שוין זיין טעטיג פאַר אינטערעסאַנטען אינ'ם נייעם לאָקאַל אויף פּיעטריקאָווער 212 (טעלעפאָן 10–48) פראָנט, פּאַרטער, לינקס.

אויסצוגען

פון די בעפעלקערונגס־ביכער.

(מ) די שטעדטישע סטאַראָסטווע גיט אַרויס בעסער אויסשליסליך אויפ'ן סמך פון אויסצוגען פון די בעפעלקערונגס־ביכער. די דאָזיגע אויסצוגען קאָן מען לייכט בעקומען אין ביוראָ פון די בעפעלקערונגס־ביכער ביים מאַגיסטראַט (פרייהייטס פּלאַץ 14, צימער 5) מ'דאַרף דערצו נישט האָבען קיין שום פערמיטלער. דאָס ביוראָ גיט אַרויס אויסצוגען פאַר די פּעראינטערעסירטע, און אויב מען דאַרף, פאָדערט זי אַרויס די נויטיגע פּאַפּירען פון אַנדערע ערטער, פאַר אַ קליינעם אָבצאָהל, אָהן שום ביטעס.

די בעקערס און מעהל־סוחרים זענען נישט צופרידען

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט זענען די לאָדזער בעקער און מעהל־סוחרים נישט געווען צופרידען מיט דעם בעשלוס וועגען העכערען די פרייז פון ברויט נאָר אויף 2 גראָשען און זיך געווענדעט צום וואָיעוואָדען אַמט מיט אַ ביטע וועגען אַנולירען דעם בעשלוס פון מאַגיסטראַט און בעשטימען העכערע פרייזען.

עהערנעכטען איז דער ענין בעהאַנדעלט געוואָרען אויף דער מאַגיסטראַט־זיצונג און עס איז בעשלאָסען געוואָרען דעם גאַנצען ענין, וועגען בעשטימען מאַקסימאַלע פרייזען אויף ברויט, איבערצוגעבען דער רעגירונגס־מאַכט.

געהעכערט דעם לוין.

(—) דער מאַגיסטראַט איז נאָכגעקומען די פאָדערונגען פון די אַרבייטער, וואָס גראָבען ליים אין די שטעטישע ציגעלניעס און זיי געהעכערט דעם לוין אויף 15 פּראָצענט.

ראַדיאָ־טיילען

טאָרען נישט פערקויפט ווערען אָהן אַנ'ערלויבניש

(ב) צוליב דעם, וואָס עס איז פערבאָטען צו פערקויפען ראַדיאָ־טיילען אָהן אַ ספּעציעלער ערלויבניש, און איינגע פירמעס היטען דעם פערבאָט נישט אָב, ווערט די קומענדיגע וואָך אַדורכגעפיהרט אַ קאָנטראָל אין די ראַדיאָ־פירמעס.

די שולדיגע וועלען צוגעצויגען ווערען צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

הכנות צום דאָקטוירים־צוזאַמענפאָהר

(מ) פרייטאָג איז אונטערן פאָרזיץ פון פּרעזידענט זשעמיענצקי פאָרגעקומען אַ זיצונג פון עקזעקוטיוו פון דאָקטוירים־צוזאַמענפאָהר, וואָס דאַרף פאָרקומען אין לאָדז.

ס'איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ פּרעזידיום אין וועלכען ס'זענען אַריין — פּרעזידענט זשעמיענצקי אַלס פאָרזיצער, לאַוניק ד"ר מאַרגאָליס אַלס וויצע־פאָרזיצער און נאַטשאַלניק ראָסעט אַלס קאַסירער. צום קאָמיטעט זענען צוקאָאָפּטירט געוואָרען לאַוניק אַ. יאָעל און דירעקטאָר רונדאָ. צו דער בעראַטונג אין וואַרשאָ זענען דעלעגירט געוואָרען די דאָקטוירים מאַרגאָליס מיטעלשטאַדט און סטאַזשינסקי. ד"ר מיטעלשטאַט האָט בעקומען דעם אויפטראַג פאָרצובערייטען דעם רעפעראַט וועגען דער פינאַנציעלער ווירטשאַפט אין די שטעטישע שפּיטאָלען.

ראַדאָגאָשטש האָט אַ טענה.

(—) אין מאַגיסטראַט איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ מיט דער פערוואַלטונג פון דער גמינע ראַדאָגאָשטש וועגען פערגיטיגונג פאַר אַ טייל שטח פון דער גמינע, וואָס איז פעראייניגט געוואָרען צו לאָדז. די פערטרעטער פון ראַדאָגאָשטש האָבען געוואָלט ליקווידירען דעם סכסוך נאָר בנוגע דעם שטח, וואָס איז פעראייניגט צו לאָדז אויסשליסענדיג דערביי דעם בלוטער שחט־הויז. די מאַגיסטראַט פאָרשטעהער זענען אויף דעם נישט מסכים געווען און דער סכסוך איז אַזוי אַרום נישט ערלעדיגט געוואָרען, וואַרשיינליך וועט דעם ענין אויסקומען צו ערלעדיגען דעם אינערן־מיניסטעריום.

שווינדזוכט־סטאַטיסטיק.

(—) אויף 10 טויזענד איינוואוינער שטאַרבען אין די פּוילישע שטעדט פון שווינדזוכט: אין קראָקאָ 212,7 פּאָזען, לובלין — 201,8, אין סאָסנאָוויץ — 178,9, אין לעמבערג — 181,4, אין פּויזען — 180,1, אין לאָדז — 158,4, אין בידגאָשטש 155,8, אין ביאַליסטאָק — 151,1, אין וואַרשאָ — 147,2.

אין דער דערמאָנטער טאַבעלע שטעלט זיך אַרויס, אַז צום ערגסטען זענען די סאַניטאַרע בעדינגונגען אין קראָקאָ און די שטערבליכקייט איז דאָרט די גרעסטע. די בעסטע רעזולטאַטען אין קאַמף מיט שווינדזוכט גיט בידגאָשטש.

קהלה נישט אָפּגעגעבען

די שוהל די פריזיער.

(—) היינט פייערט דער לאָדזער פריזיער־צעך דעם 25־יעהריגען יובילעאום פון זיין עקזיסטענץ. צוליב דעם, וואָס די קריסטליכע פריזיער־מייסטער האָבען בעשלאָסען אָפּצוריכטען אַ גאָטעס־דינסט אין דער קירך, האָבען די יודישע פריזיער בעשלאָסען אָפּצוריכטען אַ הזכרה נאָך די פערשטאָרבענע מיטגלידער אין דער אַלטשטעטישער שוהל.

די קהלה האָט אָבער נישט געוואָלט אָפּגעבען די שוהל צו דער הזכרה מיט דעם מאָטיוו, וואָס די פריזיער האַלטען אויף זייערע געשעפטען אום שבת.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט־דיזשורען.

(ב) מ. עפּשטיין (פּיעטריקאָווער 225) מ. באַרטאָשעווסקי (פּיעטריקאָווער 95) מ. ראָזענבלום (ציגעל־גאַס 12) גאָרפיין (ווסכאָדניאַ 54) י. קאָפּראָווסקי נאָוואָמיעסקאַ 15.

הויך געפלויגען און נידריג געפאלען.

סענסאַציאָנעלע געשיכטע פון א בעריהמטער פראַנצויזישער קינסטלערין.

.II

אין דער שווייץ האָט מען פיל גערערט וועגען דער ליבע פון דעם פראַנצויזישען גראַף און דער שיינער שווייצאַרקע. די געשיכטע האָט אויך ערגרייכט פּאַריז און נאָכדעם ווי גראַף רעשילי איז אַוועקגערופען געוואָרען פון זיין געליבטער אויף איניגע טעג צייט. האָט ער צוריקגעקעהרט מיט אַ פּלאַן פון דער רעגירונג, וועלכען ער האָט אָנגעטרויט זיין געליבטער. ער האָט איהר ערקלערט, אַז נאָר זי אַליין קאָן איהם אין דעם בעהילפיג זיין, אַז נאָר זי אַליין קאָן זעהן, אַז ער זאָל זיין ערפאָלגרייך.

אין אָנהויב האָט די קליינע האַנסאַ נישט געוואָלט אָננעמען דעם פאָרשלאָג זיינעם, אַז זי זאָל ווערען אַ שפּיאָנקע און זאָל זיך נעמען זאַמלען פאַקטען געגען בעקאַנטע און גוטע פריינט. האָט אָבער דער גראַף אַפּעלירט צו איהר אין נאָמען פון דער ליבע, אין נאָמען פון איהר איבערגעבענהייט צו איהם און האַנסאַ האָט איינגעווילינגט צו ווערען אַ שפּיאָנקע. זי איז אַוועקגעפאָהרען קיין פּאַריז און גלייך אָנגעהויבן בעאַרבייטען אַלע בעקאַנטע איהרע. הויפּטזעכליך האָט זי זיך אָפּגעגעבען מיט מאַטאַ־האַרי, וועלכע האָט צו יענער צייט געשפּילט אַזאַ גרויסע ראָלע, אַז די וויכטיגסטע מיניסטאָרען, די מעכטיגסטע גענעראַלען זענען בייא איהרע פיס געלעגען.

און איינמאָל איז פּאַריז איבערראַשט געוואָרען פון דעם נייעס, אַז מאַטאַ־האַרי ווערט אין ערגיץ נישט געזעהן און אַז זי איז פערשוואונדען געוואָרען פון איהר הויז. די נייעס האָט אַרויסגערופען אַ שרעקליכען גערודער אין פּאַריז, וואו טויזענדער און טויזענטער האָבען פערזענליך געקענט מאַטאַ־האַרי. ענדליך האָט די פראַנצויזישע רעגירונג בעקאַנט געמאַכט, אַז מאַטאַ־האַרי איז ארעסטירט געוואָרען אויף דער בעשולדיגונג פון פערראַט. איניגע טעג שפּעטער איז ווידער בעקאַנט געמאַכט געוואָרען, אַז מאַטאַ־האַרי האָט בעצאָהלט מיט איהר לעבען דערפאַר, וואָס זי האָט פערראַטען פראַנקרייך. זי איז דערשאָסען געוואָרען אין געפענגעניש. מעהר קיין פאַקטען זענען נישט געגעבען געוואָרען צו יענער צייט. קיינער האָט זעלבסטפערשטענדליך נישט געוואוסט, וואָס פאַר אַ ראָל קלאָור פראַנס, אָדער ריכטיגער געזאָגט, האַנסאַ וויטיג, האָט געשפּילט אין דעם אַרעסט און דעם טויט פון מאַטאַ־האַרי.

גלייך נאָך דעם טויט פון מאַטאַ־האַרי, די בעליבטע און וועלט־בעריהמטע טענצערין, איז די שעהנע און אומשולדיגע - אויסזעהענדיגע האַנסאַ וויטיג געוואָרען נאָר אַנ'אַנדערע. זי האָט אָנגעהויבען שפּילען נאָר אַ גרויסע ראָל אין די הויכע פענסטער. זי האָט אָנגעהויבען טראָגען די שענסטע און קאָסטבאַרסטע קליידער. אין די אַריסטאָקראַטישע נאַכט־קאַפעים האָט מען וועגען איהר אָנגעהויבען רעדען און זי האָט אַליין אָנגעהויבען פערנעמען דעם אָרט פון דער טויטער מאַטאַ־האַרי.

די גאַנצע צייט איז זי דאָס געווען אַ שפּיאָן. עס ווערט בעהויפּטעט, אַז זי האָט אפילו דאַן שוין נישט געהאַט קיין ליבשאַפט פאַר איהר אַרבייט, אָבער איהר ליבע צו איהר חתן איז געווען אַזאַ, וואָס האָט צו זיך קיין גלייכען נישט געהאַט. טראָץ דעם, וואָס זי האָט שוין צו יענער צייט געהאַט אַזוי פיל פערעהרער, איז זי נאָך אַלץ געווען דאָס כמעט־אומשולדיגע מיידעל פון דער שווייץ און זי האָט נאָך אַלץ נישט געקאָנט זיך אָפּגעוואוינען פון איהר איינגעם לעבען פון רוהע און איבערגעבענקייט.

אין געוויסע פאַלעצער האָט מען געקראָגען אַ פערדאַכט, אַז זי איז אַ שפּיאָן, אָבער דאָס האָט פונדערסטוועגען איהר אַלץ נישט אָפּגעשראָקען. איינמאָל איז איהר געליבטער געקומען צו איהר און אַליין איהר געזאָגט, אַז זי דאַרף טון אַ געוויסע אַרבייט, אַרבייט, וואָס שמעקט מיט דעם טויט. „אויב מען זאָל זיך גאָר דאָרטען דערוויסען, אַז איהר זייט אַנ'אַגענט פון דער פראַנצויזישער רעגירונג, דאַן זייט איהר אַ פערפאַלענע". זי האָט אָבער מיט אַ שמייכעל ערקלערט, אַז זי וועט די אַרבייט אונטערנעהמען און זיין אין דעם ערפאָלגרייך.

זי איז אַוועק פון פּאַריז און זיך בעזעצט אין דער שווייץ. דאָרט האָט מען איהר נישט געקאָנט דערקענען. זי איז געווען גאָר אַנדערש. אין אַלגעמיין האָט די קליינע האַנסאַ וויטיג געהאַט אַ טאַלאַנט זיך צו קאָנען אַזוי מאַסקירען, אַז מען זאָל איהר נישט דערקענען. אין דער שווייץ און שפּעטער אויך אין אַנדערע מדינות, וואו עס האָט נישט געהערשט קיין מלחמה, האָט זי געאַרבייט אַלס אַ שפּיאָנקע און איז געווען אונטער דער דירעקטער אויפזיכט פון איהר געליבטען. דעם גראַף דע־שילי.

זענען אין איהר דאָרטען פערליבט געוואָרען די גרעסטע גענעראַלען און גראַפען און העכערע אַרעלינע. זי האָט זיי די קעפּ פערדרעהט. זי האָט אַליין אָנגעהויבען צו יענער צייט לויבען די אַרבייט איהרע. וועלכע פרוי האָט עס נישט קיין הנאה, ווען זי ווירקט, אַז מענער זאָלען זיך אין איהר פערליבען? אין איהר האָט זיך פערליבט אַ דייטשער אַגענט, און זי האָט פון איהם אַרויסגעקריגען אַ סך סודות. אינטערעסאַנט איז אויך, אַז אין איהר האָבען זיך פערליבט פראַנצויזישע אַגענטען, וועלכע האָבען נישט געוואוסט ווער זי איז. אויף דעם אופן איז איהר געלונגען אויסצוגעפינען וועלכע פון די פראַנצויזישע שפּיאָנען זענען פערטרויענסווערטע און וועלכע נישט; אויף וועלכע מען קאָן זיך פערלאָזען און וועלכע זענען אוינפאַכע פלוידערזעק. אַ סך אַגענטען פון דער פראַנצויזישער רעגירונג, וועלכע האָבען געלעבט אַ גוטען־טאָג אין דער שווייץ און אין אַנדערע לענדער און וועלכע זענען פון העלער הויט אַרונטערגעזעצט געוואָרען פון זייערע אַמטען, האָבען גאָר נישט געוואוסט, אַז זיי האָבען דאָס געהאַט צו פערדאַנקען האַנסאַ וויטיג.

עס האָט זיך דאַן פערשפּרייט אַ קלאַנג אין די קאַפעען פון פּאַריז, אַז די ליבע צווישען גראַף דע־שילי און דעם שווייצאַרישען מיידעל איז צו ענדע; אַז זי האָט אַנדערע געליבטע.

אָבער דאָס האָט זי געטון, כדי אָפּצונאַרען די וועלט. זי האָט גוט געוואוסט, אַז די אַנדערע רעגירונגען האָבען אַגענטען אין פּאַריז, און זי האָט געוואָלט, אַז זיי זאָלען ווירקליך גלויבען, אַז זי האָט פיינט איהר חתן.

(סוף קומט).

אַנטי־פּאָגראָם־ליגע אין פראַנקרייך

פערטיידיגונג פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען.

פּאַריז, (יט"א) אין פּאַריז ווערט, ווי בעקאַנט, געגרינדעט אַנ„אינטערנאַציאָנאַלע אַנטי־פּאָגראָם־ליגע." איינער פון די גרינדער פון דער ליגע, דער בעקאַנטער זשורנאַליסט לעקאָש, האָט אין אַ געשפּרעך מיט'ן פאָרשטעהער פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור אויף פאָלגענדען אופן געשילדערט די צילען און אויפגאַבען פון דער נייער אָרגאַניזאַציע:

די אַנטי־פּאָגראָם־ליגע איז געגרינדעט געוואָרען אַ דאַנק דער איניציאַטיוו פון אַ גרופּע בעקאַנטע פּערזענליכקייטען מיט פראָפ. לאַנזשעווען, האַדאַמאַרד און טאָרעס בראש. אַ געוויסען איספּולס צו דער איניציאַטיוו האָט געגעבען שוואַרצבאַרד'ס פּראָצעס און די טראַגישע געשעהענישען אין רומעניען.

צו דער ליגע געהערען שוין איצט 400 פּערזאָן, צוו. אַנד. אויך פראָפ. איינשטיין, זיגמונד פרוינד בערנאַרד שאָו, וועלס און ראָמען ראָלאַן. אין דער עפענטליכקייט איז שוין רייף געוואָרען דער געדאַנק, אַז עס דאַרף געשאַפען ווערען אַ שטענדיגע, אינטערנאַציאָנאַלע אינסטיטוציע, וואָס זאָל קעמפען געגען פּאָגראָמען. פון איין זייט וועט די ליגע שטרעבען צו שטאַרקען דעם ווידערשטאַנדס־קראַפט פון די יודישע מאַסען, פון דער צווייטער זייט וועט זי אויסנוצען אַלע מעגליכע מיטלען, כדי דורך אַ וואַכזאַמער און אינטענסיווער טעטיגקייט און איינטערווענצען נישט דערלאָזען צו אַנטיסעמיטישע אויסברוכען. אין יעדען לאַנד וועט געשאַפען ווערען אַנ'אָפּטיילונג פון דער ליגע. אַלע אָפּטיילונגען וועלען דעלעגירען זייערע פאָרשטעהער אויף דעם אַלוועלטליכען קאָנגרעס פון דער ליגע. אין פראַנקרייך האָבען זיך שוין געגרינדעט אָפּטיילונגען אין מעץ, מילהאַוזען, שטראַסבורג, טונים און אַלזשיר. פראָפ. איינשטיין האָט איינגעשטימט איבערצונעהמען דעם עהרען־פאָרזיץ פון דער ליגע. די גרינדונגס־פערזאַמלונג וועט פאָרקומען אין פּאַריז דעם 18־טען אַפּריל ה. י.

עס ווערען געמאַכט פּאָרבערייטונגען צו גרינדען אַ וואָכענשריפט, געווידמעט דער פערטיידיגונג פון די רעכט פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען אויף דער גאַנצער וועלט. פיל בעקאַנטע פּערזענליכקייטען האָבען צוגעזאָגט זייער מיטאַרבייט אין דער וואָכענשריפט.

Dr. med. St. Heinrich

POMORSKA 10, tel. 47-67.

ספּעציאַליסט פאַר קינדער־ און אינערע קראַנקה. בעהאַנדלונג מיט קינסטליכע בערגזון-בעשטראַהלונגען (קוואַרץ-לאַמפּען). נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

„BLASKOLIN" ?

שוין פון לאַנג זוכט מען אַ מיטעל, וועלכעס זאָל קענען די זייף, א חוץ דער שטענדיגער איינגעשאַפט, צו ריינגיגען שמוץ אויך האָבען די איינגעשאַפט פון פעטס־צולאָזן. אלע פרובען אין דער ריכטונג ווי צוצוגעבען צו דער זייף טערפּענטין, בענזין בענזאָל, טעטרא, כלאָר א.ז.וו. האָבען נישט געגעבען די נויטיגע רעזולטאַטען. די אַלע אויבענדערמאָהנטע סובסטאַנצען האָבען שנעל אויסגעוועפּט און דעריבער האָט די זייף פערלוירען די פעהיגקייט צו צולאָזען די פעטסען.

ערשט די נייע ערפינדונג, געשטיצט אויף די לעצטע וויסענשאַפטליכע דערגרייכונגען, האָט געגעבען די מעגליכקייט צו בעהאַלטען אַ שטענדיגע פערבינדונג מיט געוויסע בענזאָל־טיילען.

857

די זייף, געשיצט אין פּאַטענט־אַמט אויף נומער 7934 האָבען מיר אָנגערופען

„BLASKOLIN"

„Blaskolin" האָט אַלע איינגעשאַפטען פון דער בעסטער זייף מיט די ריינגיגונגס־איינגעשאַפטען פון בענזין.

„Blaskolin" וואַשט און רייניגט די פערפעטטעסטע מאַטעריאַלען און וועש.

„Blaskolin" וואַשט און ריינינגט די דעליקאַטסטע וואָל, בויסוואָל, זיידענס, ווייסע און קאָלירטע ציינגען אָהן שום שאָדען פאַר דעם צייג און קאָלירען.

„Blaskolin" בעזיצט אַ ספּעציפישען גערוך פון צולוזונגס־מאַטעריאַלען, וועלכע געהען אריין אין'זיין צוזאַמענשטעל. דער גערוך געהט נישט אריין אין די געוואַשענע זאַכען.

„Blaskolin" איז די סאַמע עקאָנאָמישסטע זייף ³/₄ פון „Blaskolin" פערטרעט איין פונט פון דער בעסטער זייף אין פאַלען פון שטאַרק פערפעטסטע וועש, דאַרף מען די וועש איינווייקען אין די נעדיגסטע מידלונגען פון „בלאַסקאָלין", צוטראָגענט איבערוואַשען אויס'ן איינפּאַקסטען אופן מיט דער „בלאַסקאָלין"־זייף.

ווער עס פּראָבירט איין מאָל די זייף **„Blaskolin"** וועט אויף שטענדיג אָוועקוואַרפען אַלערליי אַנדערע וואַש־מיטלען.

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna

„BLASK", Sp. Akc.

POZNAŃ, Aleje Marcinkowskiego № 5.

Przedstawiciel:

J. ORDON, Łódź, Lipowa 47

איזדי ציין פונטיגער

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן

112) פון מאָרים לעבלאַן

מיט אַ 50 שריט ווייטער האָט ער בעמערקט נייע סמנים, אַז מען איז דאָ געשטאַנען; אַ בלימעלע, ספּעציעל אָפּגעריסען און אַוועקגעוואָרפען אַזוי, אַז מען זאָל עס אָנזעהן; ווייטער אַנ'אָפּדרוק פון 5 פינגער אויף דער ערד, נאָך ווייטער אַ צלם'על אָנגעצייכענט מיט אַ שטיינדעל. מען האָט געקענט אַ מינוט נאָך מינוט נאָכפאָלגען אַלע סטאַנציעס פון דעם שרעקליכען קרייץ-וועג.

דער לעצטער עטאַפּ פון וועג האָט זיך דערנעהנטערט. די סטעזשקע איז געוואָרען גאַנץ שיף אויף אַ בערגעל אַרויף. די שטיינער פון ביידע זייטען האָבען געשאַפען אַלץ מעהר שטערונגען. פון רעכטס צווי גאָטישע אַרקעס, אַנ'איבערבלייבעניש פון אַנ'אַלטערטימליכער קירכע האָט זיך אַרויסגעצייכענט אויף דעם בלויען הימעל. לינקס האָט זיך געזעהן, ווי אַנ'איינזאַם סטערטשענדע וואַנד, עס איז נאָך געווען אויף איהר צו זעהן שטיקלעך פון מאַרמאָרנע געזימסלעך.

נאָך אַ צוואַנציג שריט... דאַן לואי האָט זיך אָפּגעשטעלט... עס האָט זיך איהם אויסגעדאַכט, אַז ער הערט עפּיס שטימען.

ער האָט זיך איינגעהערט אַ פּאָר מינוט, ער האָט נישט געהאַט קיין טעות, דאָס ווידער-קול האָט נאָכאַמאָל אָפּגעקלונגען; דאָס איז געווען אַ ווידערקול פון אַ געלעכטער, פון אַ טייוולאָנישען געלעכטער, אַ געלעכטער, וואָס האָט געווירקט אַזוי, אַז עס האָט אַרומגעגומען מיט אַ שוידערליכען ציטער.

אַ מינוט שטילקייט. און עפּעס אַ נייער קלאַנג, אַ ווידערקול פון עפּעס אַ קלאַפּען אין דער ערד מיט אַ טעמפּער זאַך. נאָכדעם—ווידער שטיל...

דאָס אַלץ האָט זיך אָפּגעטון אין אַ הונדערט שריט פונם אָרט, וואו ער איז געשטאַנען.

די סטעזשקע האָט זיך פערענדיגט מיט דריי טרעפּלעך, וועלכע זענען געווען אויסגעשניטען אין דער ערד. אין דער הויך איז געווען אַ גלייכע פלאַכע אויך בעדעקט מיט חורבות פון ציגעל און שטיינער. פאַר דאַן לואי איז אויפגעשטאַנען אַ געדיכטער פּלויט פון גרויסע בוימער און צווייגען, וועלכע האָבען געבילדעט אַ האַלבען קרייז. די געוויקסען—וואַנד איז געווען אינגאַנצען נישט דורכדרינגליך. די שפּורען פון דעם צוגעדריקטען גראָז האָבען אָבער געפיהרט צו דער וואַנד.

דאָן לואי האָט אָנגעהויבען זוכען עפּעס אַנ'עפענונג אין דער וואַנד און האָט ווירקליך געפונען עפּעס אַ וועג אינווייניג אַריין, אָבער די עפענונג איז געווען פערמאַסקירט מיט קליינע צווייגעלעך, וועלכע עס איז געווען לייכט צו בעזייטיגען.

דער פערברעכער איז, זעהט אויס, דאָ אַרום אַדורכגעגאַנגען און מיטגעשלעפּט זיין קרבן און איצט געפינט ער זיך פון יענער זייט און איז בעשעפטיגט מיט עפּעס פאַרבערייטונגען.

און ווירקליך, דאָס שוידערליכע געלעכטער האָט אַזוי נאָהענט אָפּגעהילכט, אַז דאָן לואי האָט אויפגעציטערט פון שרעק, עס האָט זיך איהם אויסגעדאַכט, אַז דאָס לאַכט מען פון איהם, נעבען איהם און ער האָט זיך דערמאָנט אין די ווערטער פון בריף, וועלכער איז געווען געשריבען מיט רויטער טינט:

„ציה זיך אַרויס פונם קאַמף, לויפן, כל זמן ס'איז צייט... אין געגענפאַל וואַרט אויף דיר דער טויט, אין דעם מאָמענט, ווען דו וועסט זיין ביים ציל, וועסט אויפהויבען די האַנד מיט אַ זיג-אויס-געשריי, וועט זיך אַנ'אָפּגרונד עפענען אונטער דיינע פיס. די נעץ איז אָנגעשטעלט... היט זיך, לויפן!...

דער בריף האָט זיך אינגאַנצען אַדורכגערוקט פאַר זיינע אויגען אַ דראָהענדער און גרוזאַמער. עס איז איהם געוואָרען אונהיימליך. עס האָט אָבער געדויערט נאָר אַ קורצע רגע: נישט אַזאַ מענש איז געווען דאָן לואי. ער זאָל זיך פאַר עפּעס דערשרעקען. ער האָט אָנגעכאַפּט מיט ביידע הענד די צווייגעלעך, וועלכע האָבען פערמאַסקירט די עפענונג פון דעם געוויקסען־פּלויט און האָט זיך אָנגעהויבען פאַמעליך דורכצושטופּען דורך די צווייגען.

פּלוצים האָט ער זיך פערהאַלטען: נאָך אַ ריין פאָרהענגעל פון גרינס האָט איהם אָפּגעטיילט פון פון זיין ציל.

ער האָט פאַמעליך צוריקט די צווייגלעך און אַריינגעקוקט, וואָס עס טוט זיך דאָרט הינטער דער וואַנד.

קודם כל האָט ער דערזעהן, אַ 30 מעטער ווייט פון זיך, ליגען פלאָרענציען. זי האָט בעוואוירגען מיט'ן קאָפּ—אַ סימן, אַז זי לעבט, און דאָס האָט אָנגעפיהלט דאָן לואי'ס האַרץ מיט אַנ'אויסערגעוועהנליכער פרייד. ער איז, אַלזאָ, געקומען צו דער צייט.

איצט האָט ער אָנגעהויבען פאָרשען, וואָס עס טוט זיך אַרום איהר.

פון רעכטס און לינקס האָט דער געוויקסען־פּלויט אַרומגענומען אַ מין אַרענע, וועלכע דאָס זיך פערענדיגט מיט אַ הייל, געבילדעט פון איינגעוואָרפענע שטיינער און טיילווייז פון אַטורעלע סקאַלעס, וועלכע זענען געווען פערבונדען מיט גיגאַנטישע בוימער־וואָרצלען, אַזוי, אַז דורך די שפּאַלטען האָט אין הייל אַריינגעשיינט די זון. אין דער הייל איז געלעגען פלאָרענציע לוואַסער ווי אַנ'אמת'ער קרבן, וועלכען מען גרייט צו צו ברענגען אויפ'ן מזבח, געבונדען, הילפלאָז... און אַרום איהר — חורבות, שטיינער.

נישט קוקענדיג אויף דער בשטה, וואָס האָט אָפּגעטיילט דאָן לואי פון פלאָרענציען, האָט ער געקענט אונטערשיידען יעדער בעוועגונג אויף איהר בלאַסען פנים. זי איז געווען דערשראָקען, אָבער רוהיג, זי האָט, זעהט אויס, ביז'ן לעצטען מאָמענט געוואַרט אויף אַ נס, און כאָטש זי האָט געהאַט פריי דאָס מויל, האָט זי נישט געשריגען, נישט גערופען נאָך הילף, זי האָט פערשטאַנען, אַז דאָס מוז איהר נישט העלפען. איהרע אויגען זענען אָבער די עס איז געשטאַנען דאָן לואי, גלייך זי וואָלט געפיהלט, אַז ער שטעהט דאָרט.

פּלוצים האָט דאָן לואי אַרויסגעכאַפּט זיין רעוואָלווער און איהם אָנגעשטעלט גרייט אויסצושיסען לעבען דעם אָרט, וואו עס איז געלעגען דער קרבן האָט זיך בעוויזען דער פערברעכער.

ער איז אַרויסגעגאַנגען פון צווישען די צוויי סקאַלעס, וועלכע זענען געווען בעוואַקסען מיט צווייגען. עס האָט געמוזט זיין אַ זעהר נידריגער איינגאַנג, ווייל ער איז געגאַנגען איינגעבויגען און צווייען. אַזוי, אַז זיינע הענד האָבען אָנגעריהרט די ערד.

ער איז צוגעגאַנגען צו פלאָרענציען און ווידעראַמאָל האָט זיך דערהערט דאָס שרעקליכע, שוידערליכע געלעכטער.

— ביסט נאָך דאָ? — האָט ער געפרעגט — דיין רעטער איז נאָך נישט געקומען? ער פערשפּעטיגט זיך אַביסעל... נישט אמת?

(פאָרזעצונג קומט).

„דער ציוניזם און די העברעאישע בעוועגונג“.

אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע האט דער באקאנטער העברעאישער שריפטשטעלער און פעדאגאג ה׳ א. לובאשיצקי געהאלטען א רעפעראט אויף ד. ט. „דער ציוניזם און די העברעאישע בעוועגונג“.

אין נאמען פון דער קולטור-קאמיסיע ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע בעגריסט דער פארזיצענדער ה׳ לימאן דעם חשוב׳ען גאסט און שטעלט איהם פאר די פערזאמעלטע, אונטערשטרייכענדיג די פערדינסטפולע שריפטשטעלערישע און לאנגיעהריגע טעטיגקייט פון ה׳ לובאשיצקי.

אין א לענגערען רעפעראט אין העברעאיש שילדערט דערויף ה׳ לובאשיצקי די ענטוויקלונג פון דער העברעאישער שפראך, אנהויבענדיג פון דער חבת-ציון-בעוועגונג און פון דער תקופה פון הערצל׳ס פאליטישען ציוניזם ביז צו דער היינטיגער צייט און קומט צום אויספיהר, אז ס׳מוז געשאפען ווערען א שטארקע ארגאניזאציע פאר דער העברעאישער קולטור, וועלכע זאל האנד-ביי-האנד מיט דער ציוניסטישער ארגאניזאציע מיטווירקען לטובת דעם העברעאישען ערציהונגס- און שול-וועזען אין די גלות-לענדער און אין ארץ-ישראל.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון צענטראלען יודישען האנדווערקער-פערבאנד.

היינט קומט פאר אין זאל „קאלאסעאום“, (זאבאדניא 53) די אלגעמיינע יעהרליכע פערזאמלונג פון צענטראלען יודישען האנדווערקער-פערבאנד (פאלודניאווא 4).

פון די יוגענד-סעקציע ביי פועלי-אמוני-ישראל.

היינט זונטאג ארדענט איין די „פועלי-אמוני-ישראל“ אין באלוטער ראיאן אין זאל „איראפעסקא“ (זגעזשער 17) א יוגענדליכען מיטינג אר״ט: „דער וועג פון דער יודישער ארבייטער-יוגענד“ מיט דער בעטייליגונג פון בעקאנטע טוער אין פא״י קרייזען דיר. יאנקולעוויטש (קוטנא), ווי אויך אדוו. עקערמאן (ווארשא).

צום היינטיגען גראנדיעזען ספארט-יו״ט

אין צוזאמענהאנג מיט דער פייערליכער ערעפנונג פון ציקליסטען-סעזאן, וועלכער קומט פאר היינט 8 פריה אויף קאנסטאנטינער 4 אין וועלכען ס׳נעהמען אנטייל 25 ספארט-פעראיינען פון לאדז און 6 — פון דער פראווינץ נעהמט אויך אנטייל דער לאדזער יודישער טורן-און ספארט-פעראיין „מכבי“ מיט די פערוואלטונגס-מיטגלידער י. גראווע און ל. קארפאווסקי, בלאז-ארקעסטער און די ציקליסטען-סעקציע מיט׳ן קאמענדאנט ה׳ שטראהוויים. צוליב דער גרויסער אבדה, וואס „מכבי“ האט געליטען מיט׳ן טויט פון איהר פרעזעס ד״ר לאזאר פריבולסקי, וועלען אלס צייכען פון טרויער אלע מיטגלידער פון „מכבי“ טראגען טרויער-צייכענס. פאר׳ן אדורכמארש דורך דער שטאדט (פונקט 9 פריה) ווען אויפ׳ן פלאץ געשפילט ווערען אלס צייכען פון טרויער — א טרויער-מארש.

• • •

„הכח“ — „אוניאן“ 0:1 (0:1)

„הכח“ (רעז.) — „אוניאן“ (רעז.) — 0:2

א שרפה אין וואלד.

(ב) עהערנעכטען איז פלוצים אויסגעבראכען א שרפה אין זגיערזשער וועלדער לעבען דעם ארט, וואו עס געהט דורך די קאלעיקע. אין משך פון א קורצער צייט, ביז עס איז געלונגען דאס פייער אפצולעשען, האט אבגעברענט 15 מארג וואלד.

די אויספארשונג האט בעוויזען, אז די שרפה האט אויסגעבראכען פון א פונק, וואס איז ארויס פון א לאקאמאטיוו.

א גרויסע שרפה.

(—) פרייטאג אין אווענט איז אויסגעבראכען א שרפה אויף וואולטשאנסקא 27. אין קעלער פון די 4 שטאקיגער קווער-אפיציגע געפונט זיך די מעכאנישע טישלעריי פון ס. קוביאק. די ארבייטער האבען איבערגעלאזט לאם אויפ׳ן הייסען אויוועז. אין זייער אפוועזענהייט האט זיך די לאם אנגעצונדען און דאס פייער האט זיך באלד אריבערגעכאפט אויף די ברעטער און האלץ וואס ס׳האט זיך דארט געפונען. ס׳זענען באלד אלארמירט געווארען די פייערלעשער, וועלכע האבען אין פערלויף פון א שעה-צייט לאקאליזירט דאס פייער. די גאנצע טישלעריי האט אפגעברענט. די טעקסטילפאבריק, וואס געפינט זיך אויפ׳ן ערשטען שטאק האט נישט געליטען.

א מארד אין א דארף.

אין דארף בעלמיץ האט מען עהערנעכטען געפונען א דער׳הרג׳עטען דעם זוהן פון דארטיגען סאלטיס — קאנסטאנטין איגנאטשאק.

די ארויסגערופענע פאליציי האט אדורכגעפיהרט אנ׳אויספארשונג, און עס האט זיך איהר איינגעגעבען פעסטצושטעלען, אז די מערדער פון דעם יונגען איגנאטשאק זענען: סטאניסלאוו קוכארסקי פון דעם דארף בעלמיץ און סטאניסלאוו שטשעסני און איגנאצי דאלני פון דעם דערנעבענדיגען דארף וואליצא.

אלע 3 זענען ארעסטירט.

הארי היל אין „טשארי“

היינט ווערט אין „טשארי“ דעמאנסטרירט א פרעכטיג בילד מיט דעם גרעסטען ספארטסמאן אין דער וועלט הארי היל. דאס בילד „אויף דער טויזענטסטער כוואליע“ איז א סענסאציאנעל-סאלאן בילד און רופט ארויס די גרעסטע ענטציקונג.

פערבלאנדזשעט.

א יונגעלע 5 יאהר אלט, בלאנדע האר אין א פוטערנעם היטעל, אין א מאנטעל מיט א פוטערנעם קראגען און ארבעל, רעדט יודיש און פויליש איז פערבלאנדזשעט. ער הייסט אבראם. ווער ס׳ווייסט וועגען איהם ווערט געבעטען מיטצוטיילען אדער אפפיהרען איהם צו פרוכט, פאמארסקא 40.

—:o:—

מעלדונגען.

יוגענד-סעקציע ביי „פועלי אמוני ישראל“ וואסבאדניא 66 פראנט 1 שטאק.

היינט, זונטאג 15/4 פינקטליך 8 אווענד ארגאנט איין די יוגענד-סעקציע ביי פא״י אין זאל איראפעסקי זגערזשער 17 א גרויסען יוגענד ארבייטער מיטינג א. ד. ט. דער וועג פון די יודישע ארבייטער-יוגענד מיט די בעטייליגונג פון די ח״ח דיר. ז. יאנקעלעוויטש (קוטנא) אדוו. עקערמאן (ווארשא), זילבערשטיין, באמאק, ניסבוים, לאנדענבערג, זילבערבערג און אנד.

בילעטען צו בעקומען צום פרייז 20 און 30 גר. ביי דער קאסע פון 7 אווענד.

די פראפעסיאנעלע „ארט“-קורסען

אויף די פראפעסיאנעלע קורסען פון דער „ארט“-געזעלשאפט ווערען אנגענומען נייע איינשרייבונגען אויף פאלגענדע אבטיילונגען:

1 מעכאנישע וועבעריי, ענגליש-גלאט און קארירט, קארט-זשאקארד מיט גאבעלין און קילים אויך זייד
2. צושניידער-קורס פאר מענער-שניידער.
3. צושניידער-קורס פאר דאמען-שניידער.
4. רונד-קראפט-זאקען, אויף „קאראנא“, „אידעאל“ „מאקסים“ „שטאנדארט“ און „אמעריקאנער“ אויך „זשאקארד“-זאקען-ארבייס.
5. שטאפעריי.
6. מעכאניש שפולען און טרייבען
7. טריקא-הענטשקעס אויף שליסען-מאשינען
8. האנט און מאשין-שטיקעריי, פיליע, טאלעדא און אלע אנדערע טעכניק׳ן.
9. מאניקיר
10. אנדולאציע

איינשרייבען קאן מען זיך אין דער ביורא פון „ארט“ וואולטשאנסקא 27 אין די ביורא-שעה׳ן.

אכטונג, פריזיר-מייסטער

צוליב דעם וואס די יודישע קהלה האט נישט ערלויבט היינט אפצוהאלטען א הזכרה דעם פריזיר-מייסטער-פעראיין נאך די פערשטארבענע מיטגלידער אין דער אלטשטעטישער שוהל, ווערען אלע מיטגלידער געבעטען צו קומען היינט 11 א זייגער פארמיטאג אין לאקאל פון צעך. די אנוועזענהייט פון אלע מיטגלידער איז זעהר וויכטיג

דער יובילעאום-קאמיטעט

Dyrekcja Kolei Elektrycznej Łódzkiej, Sp. Akc.

zawiadamia niniejszym pp. Akcjonarjuszów, że z dniem 20. kwietnia 1928 r. wydawane będą pp. Akcjonarjuszom bilety bezpłatne na przejazd tramwajami na nowy okres oo 1 maja 1928 r. do 30 kwietnia 1929 r.

Wydawnictwo biletów odbywać się będzie w biurze Zarządu przy ulicy Tramwajowej № 6 w godzinach od 9 do 12½ i od 15 do 17 (w soboty od 9 do 12½) za okazaniem oryginalnych akcyj lub kwitów depozytowych, przyczem na każde 50 akcyj wydany będzie 1 bilet.

Bilety, wydane na okres bieżący a znajdujące się w posiadaniu pp. Akcjonarjuszów, po dniu 30 kwietnia r. b. będą nieważne. 619

א געוועלב

מיט א שויפענסטער איז פון זאפארט איבערצוגעבען אויף אלעקסאנדריסקא 15 צו ערפאהרען אלעקסאנדריסקא 34, מעקלערס געצווינשען. אין האבער-געוועלב. 879

עס ווערט געזוכט

ורעשנייערינס

און אויף קריטשא ארבייט און ביוסטען-נייערס און אויף אבערלאק-מאשין נאוואמיעיסקא 27, איינגאנג דורך נאדלודקי 2 רעכטע אפיצינע 1. שטאק.

SPLENDID

היינט אונאפרופליך צום לעצטען מאל! היינט אונאפרופליך צום לעצטען מאל!

דער בעזיגער פון הערצער

אין די הויפט-ראלען: IWAN MOZŻUCHIN און MARY PHILBIN

מארגען — פייערליכע פרעמיערע! פרעכטיגער פילם-מייסטערווערק

„די מאדאנע פון שלאף-וואגאן“

לויט דעם בעריהמטען מייסטערווערק פון MAURYCY DEKORBY: „La Madonne de Sleepings“

אין די הויפט-ראלען: די פריהצייטיג-פערשטארבענע דורך א טראגישען צופאל CLAUDE FRANCE אלס פראפאגאטארקע פון „קולטור-נאקעטקייט“ אין טאנץ, ווי אויך OLAF FJORD

אויסנאהמס פערשידענארטיגע אקציע, וואס שפילט זיך אפ אין לאנדאן, בערלין, אויף קאווקאז און באלשעוויסטישען רוסלאנד. אונגלויבליכע פאסירונגען פון א אריסטאקראט אין „באלשעוויסטישען גן-עדן“ אין דער טשערעזוויטשייקע. מעטאדען פון די באלשעוויסטישע מיסיאנערען. — ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה׳ א. טשודנאווסקי. אנהויב 4.30 נאכמיטאג.

שבת און זונטאג ביז 3 א זייגער נאכמיטאג זענען די פרייזען פון אלע פלעצער 50 גר. און 1 זלאטי.

קינא **IMPERIAL** 16 זאוואדזקא 16

היינט לעצטער טאג פון דער 1-טער סעריע

דער איד דער איביגער וואנדערער

מארגעז פרעמיערע! ענדע 2-טע און לעצטע סעריע א. נ.

„מעבשען-ווערף“

Czary אין דער סענסאציאנעלער סאלאן-דראמע אין 10 אקטען, אונט. נאמען:

היינט סענסאציאנעלע פרעמיערע! דער קעניג פון די דעטעקטיוון דער גרעסטער וועלט-ספארטסמאן

Harry HILL

„אויף דער כוואליע 1000“

אנהויב 1 א זייגער נאכמיטאג. — אויפ׳ן ערשטען סעאנס זענען אלע פלעצער צו 75 גראשען. 767

גרויסע פרעמיערע! הייַנט און פאָלגענדע טעג! גרויסע פרעמיערע!

איין די הויפּט-ראָלען — די בעריהמטע:
Klara Bow
i Esther Bronson

קרבנות פון גט

ווּאונדערבאַרע און ריכטיגע שאַמפּאַנער סאַלאָן-קאָמעדיע פול מיט פרעהליכען הומאָר
אין די הויפּטראָלען די בעַוואוסטע פילם-אַרטיסטען:
RYSZARD DYX i BETTY BRONSON

קינא „MIMOZA"
178 קילינסקי 178

2 שלאַגערן

אין א דאפּעלטען פּראָגראַם:

אוריב אויף 2 וואָכען

אנאנס! קירצליך: „דער מאַן מיט דער בייטש" מיט דעם בעריהמטען אַרטיסט DOUGLAS FAIRBANKS אין דער הויפּטראָלע.

...טראָפּען נאָך טראָפּען

יעדער שריט אויף האַרטע לעדער-אָבצאַסען פערטרויכט אומזיסט די מוסקולען און די נערווען. עס דערשיטערט דעם גאַנצען אָרגאַניזם און די מוזיקאַ־לער שריט, וואָס מען מאַכט איבער'ן טאָג, ווירקען אויף אונזער פיזישער און גייס-טיגער ווידערשטאַנדס-פעהיגקייט ווי א טראָפּען וואַסער נאָך א טראָפּען, וואָס מוֹלעט אויס א שטיין.

טראָגט גומי-אָבצאַסען „בערסאָן". זיי גיבען אייך אַן אַנגענעהמען גאַנג, וואָס איז פריי פון ערשיטערונגען, שוינען דעם קערפּער און די נערווען און זענען א נויטווענדיגקייט פון יעדען קולטורעלען מענש.

קיין לוקסוס, ביליגער און האַלטבאַ-רער ווי לעדער.

טראָגען „בערסאָן" איז אַן אמת'ער תענוג.

זונטאָג דעם 22 אַפּריל ד. י. 4 א זייגער נאָכמיטאָג וועט אין לאָקאַל פון

„ט.א.ז." אנדזשעיא 1 פאָרקומען די

גענעראַל פערזאַמלונג

פון די פעראיינס-מיטגלידער מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג:

1) ערעפנונג, 2) וואַהל פון א פאָרזיצענדען, 3) לעזען און בעשטעטיגונג פון פּראָ-טאָקאָל פון דער פריהערדיגער גענעראַל-פערזאַמלונג, 4) אַלגעמיינער בעריכט פון דער פערוואַלטונג, 5) קאַסע-בעריכט פאַר 1927 י. און דאָס לעזען פון פּראָטאָקאָל פון דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע, 6) בעריכטען פון אַלע סעקציעס, 7) בעשטעטיגונג פון בודזשעט-פּרעלימינאַר פאַר 1928, 8) וואַהלען פון פערוואַלטונגס-מיטגלידער, פערטרעטער און רעוויזיאָנס-קאָמיסיע.

בעמערקונג: פאַלס ס'וועט נישט ערשיינען די געפאָדערטע צאָהל מיטגלידער לויט'ן פעראיינס-סטאַטוט, וועט די פערזאַמלונג פאָרקומען דעמזעלבען טאָג 5 נאָכמ. און וועט גילטיג זיין ביי יעדער צאָהל אַנוועזענדע מיטגלידער 19 8

MIEJSKI KINEMATOGRAF OSWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26
Dojazd tramwajami 16 i 10.

W Piątek i dni następnych
Dla dorosłych początek seansów o godz. 6, 8 i 10

„CHANG"

Dla młodzieży początek seansów o godz. 2 i 4

CHAPLIN ROBI KARJERĘ i JAKO BOKSER

Wpoczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofonicz.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוועגד.

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	12-9½ 5-4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט-קר.	1—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גמטיגע קר.	2—12½
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	1—12
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	3—1
ד"ר בערגסאָן	פרויען און געבורט-הילף	4—3

פּסיכאָ-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. ווי פאַקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג איינ-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פּערלאַגג—ווי זיצען אין שטאָט.—אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אַנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פלעגמאַ און בלוט.

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

ווי אויך א דענטיסטישער קאַבינעט.

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	2—10 נמ.
ד"ר ראַזשינסקי סטאַראָפּאָלסקא	צאָהן-אַרצט	7—3

קינסטליכע ציהן, קאָראָנען, פּאָמבען א. א. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

א בשורה טובה פאַר לאָדז!

פאַר 2.50 זל.

עלעקטריש בעלייכטונג אין שטוב

יעדער איינציגער קאָן בעקומען עלעקטריש בעלייכטונג אין שטוב פאַר 2.50 א וואָך פאַר יעדען פ. ווי אויך איבעראַר־ייטען אַלטע אַנלאַגעס אויף נייע, פון ליטשניק אויף אַגרעגאַט ניטשניק, פּראָטאָקאָלען פון עלעקטראָווניע. אַלעס ערלעדיגט די קאָנצעסיאָנירטע פירמע

ח. סאָלניק, לאָדז צגיעלניאַנאַ 63

פּראַנט-געוועלב אין הויז פון פּוילישען טעאַטער. בעמ. זשאַרוקעס „Philips" און „Osram" שטענדיג אויף לאַגער מיט 25% ביליגער. קומט און איבערציַיגט אייך.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	10—11 2—3 7—6
ד"ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1—2 7—8
ד"ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פּאָפּירני	פרויען און געבורט-הילף	1-11½ 5—6
ד"ר האָנטאַר	כירורגישע-קראַנקהייט.	5-4 זנג. 1—3
ד"ר ווייַנבערג	אינג. האַרץ לונגען-קר.	1-11 5½—7
ד"ר מטוסעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענסקי	צאָהן-אַרצט	3—7
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	9—2

צאָהן-מונדהיילונג, בעלאָמבירונגען, קאָראָנען, פּאָמפּען א. א. וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

א רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען-שטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שטאַמלער.
אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
וויזיט אין דער שטאָט.

ערצטליך-קאָסמעטיש. קאַבינעט

פּראָ. מ. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5—7 אָווענד

עס ווערען געזוכט קוואַליפיצירטע

געזעלען און האַנדלייערס

צו קינדער-אַרבייט ביי פירמע קראַוזהאַרז, זאַוואַדזקאַ 4 פראָנט-גע-עפּט.

פלעצער אין קאַלי

ביים פּשיסטאַנעק פון טראַמוואַי לאָדז — אַלעקסאַנדער ביליג צו פערקויפען. צו ערפאַהרען ביי כיימאַ-וויטש, פּאַנסקא 13. 649

Dr. W. ŁAGUNOWSKI

הויט, וענערישע קראַנקהייטען און מענערשוואַכע

42 גדאַנסקא 42
קהמט אָן פון 9 ביז 10½ פאַרמ. [illegible]

Dr. med.

NIEWIAŻSKI

Sienkiewicza 34
tel. 59-40.

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס דריפּער און הויט-קראַנקה בעהאַנדל. פון מענער-שוואַכע נעמט אָן פון 5—9 אָווענד

עס ווערט געזוכט

א לערן - מעדעל

מיט א מאַשין
צו איבערוועש-נייען
פראַנצישקאַנער 61 וו. 31

מעבעל

איך קויף און פערקויף

דיוואַנעס, פעלצען, ניי-מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאַמאָ-וואַרען א.ז.וו. און צאָהל די העכסטע פרייזען

א.ווייצמאַן נאַרוטאָוויטשאַ 19

(דזיעלנאַ)

אין מעבעל-געוועלב, (פּריוואַט-וואוינונג שענקעוויטש 29) ביי מיר איז שטענדיג דאָ פערשידענע געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 918

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?

פאַרוואָס לויפט יעדער אין ביוראָ פעטריקאָווער 17?!

ואמרת אליו, זאָלסטו איהם זאָגען

— או אין דעם ביוראָ —

17 פעטריקאָווער 17

דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, יואַו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבען לויט'ן אוסטאַוו אַלערליי ביטעס קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט א' פּוילען, אַפּעלאַציעס צי-ווילנע און קאַרנע אַפּאָזיציעס, אַדוואָ-לאַניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אוזשאָנד-ראַזיעמטשי, וועגען פּעטער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו און אַלע פּאָליצײ-בעצירקען, אַקטען אינטער-ציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען מיט אַכטונג י. מאַנעלע, רעכט-קאָנסולענט.

פעראַנטוואָרטליכע

שניידער-געזעלען

1-טע קאַטעגאָריע, זוכט שניידער-וואַרקשטעל
S. FOGEL, Piotrkowska 71. 189

Dr. H. Wolkowyski

זאַכאָדניאַ 57 (צעגעלניאַנע 19)
טעלעפאָן 37-70

ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט- און וענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעהמט אָן פון 1—2 און פון 4—6 אָווענד. פאַר פרויען פון 4—5 אין א באַזונד. וואַרטע-זאַל

Dr. Med. **I. WEINBERG**

Cegielniana 47, tel. 26-02.

אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעציעל פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען, בע-שטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אָן אין לעטשניצע, זגיערזשער 17 פון 6—7. אין דערהיים פון 8—5 נאָכמ.

מעבעל

מעבעל קויפט נישט קיין

מעבעל

ווען איהר איבערציַיגט אייך נישט אין מיין

44 מעבעל-געשעפט נדאַנסקא (דלוגאַ) טעלעפאָן 62-56 44

CH. ŁAZNIK

ווּאו איר קענט איהר מעבעל ... באַקומען ...
בעמערקונג: איך קויף אויך פערשידענע מעבעל, דיוואַנען, פעלצען, ניי-מאַשינען, סאַמאָוואַרען א. א. וו. אויך צאָהל די העכסטע פרייזען. ...

עלטערן!

פאַר 3 זלאָטעס א וואָך ווערט געלערנט מיט קינ-דער האָם לערנען אין פאָלקס-שולען: חומש, רש"י, נ"ך משניות, גמרא יהדות היסטאָריע, רעדען און שרייבען העברע-איש און יודישע בריוו זעלבסט צוזאַמענשטעלען דורכ'ן צוזאַמען אָרטאָדאָקסישען העברעאישען לעהרער י. ד. ראַ-זענפעלד, פּלאַץ וואָלגאָשטשי 6 קווער אָט. רעכטס 2 שט. צע. ס'ווערן אויך אָנגענומען אָנפענגער פון 5 יאָהר און א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפאָלג גאַראַנטירט!

טלית-פאַבריק

אויסאַרבייטונג פון האַלבע, האַלב-האַלבענע, זיַידענע טליתים פאַר מערקישע, ווי אויך טליתים-קטנים הורט און דעטאַל פאַר אויספּערקױפונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל

ביי א. ח. ציטרינאָווסקי קאַמיענאַ 1.

אין צוזאַמען מוזער פערזער. קומט און איבערציַיגט אייך! 696
בעמערקונג: מ'מערען אויך אנגענומען עלטערע טליתים צו וואַשען

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i O. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kacheń.